Ο ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΣ

THE ORTHODOX OBSERVER

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ ΠΡΟ ΤΟΥ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

. . . Σταθεὶς δὲ ὁ Παῦλος ἐν μέσῳ τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἔφη: Ἄνδρες Ἀθηναῖοι, κατὰ πάντα ὡς δεισιδαιμονεστέρους ὑμᾶς θεωρῶ. Διερχόμενος γὰρ καὶ ἀναθεωρῶν τὰ σεβάσματα ὑμῶν, εὗρον καὶ βωμὸν ἐν ᾧ ἐπεγέγραπτο, Ἀγνώστῳ Θεῷ, ὃν οὖν ἀγνοοῦντες εὐσεβεῖτε, τοῦτον ἐγὼ καταγγέλλω ὑμῖν. Ὁ Θεὸς ὁ ποιήσας τὸν κόσμον καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῷ, οὗτος οὐρανοῦ καὶ γῆς Κύριος ὑπάρχων, οὐκ ἐν χειροποιήτοις ναοῖς κατοικεῖ, οὐδὲ ὑπὸ χειρῶν ἀνθρώπων θεραπεύεται προσδεόμενός τινος, αὐτὸς διδοὺς πᾶσι ζωὴν καὶ πνοὴν καὶ τὰ πάντα. . . .

(Πράξ. 17, 22-26)

ΠΡΟΝΟΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

ΕΤΟΣ Κ'. ΙΟΥΝΙΟΣ—JUNE, 1954 ΑΡΙΘΜΟΣ 411

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

		Σελ.
Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Κου Μιχαὴλ	3
21-29 ΙΟΥΝΙΟΥ — ΕΒΔΟΜΑΣ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΠΑΥΛΟΥ (Ἡ ἐγκύκλιος τοῦ Σεβασμιωτάτου, τὸ πρόγραμμα τῆς ἑορτῆς, ἀξιοποίησις τοῦ προγράμματος, βιβλιογραφία, περιληπτικὰ κηρύγματα: (α) Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ὡς ὑπόδειγμα μιμήσεως εἰς τοὺς νέους. (β) Ἡ ἀνατροφὴ τῶν τέκνων κατὰ Ἀπ. τὸν Παῦλον).		4
ΣΚΕΥΟΣ ΕΚΛΟΓΗΣ (ποίημα)	Σήφη Γ. Κόλλια	7
«ΕΔΟΘΗ ΜΟΙ ΣΚΟΛΟΨ ΤΗ ΣΑΡΚΙ» ...	Ἀρχιμ. Τιμοθ. Νεγρεπόντη	8
ΤΟ ΜΥΣΤΙΚΙΣΤΙΚΟΝ ΣΤΟΙΧΕΙΟΝ ΠΑΡΑ ΠΑΥΛΩ ..	Φ. Ἀγγελάτου	9
THE ANGELIC CONDUCT OF ST. PAUL	St. Chrysostom	11
ΕΝΑΣ ΛΑ·Ι·ΚΟΣ ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΟΣ		12
ΣΚΕΨΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ (Ἡ Ἑβδομὰς τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, Κατηχητικὸν Φροντιστήριον, Ἡ Ἐξομολόγησις, Ἡ 12η Κληρικολαϊκὴ)		13
ST. PAUL AND SOCIAL PROBLEMS	By Joseph G. Vasiliou	14
ST. PAUL AND THE HOLY SPIRIT	By Rev. Anthony Coniaris	16
ORTHODOX LIGHT ON ROMAN CATHOLICISM — I	By Rev. Eusebius A. Papastephanou	17
Η ΕΠΟΧΗ ΤΗΣ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ — 2ον	Ἀρχιμ. Φιλοθέου Β. Ἀχλαδᾶ	19
ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΟΥ (Ἀρχιεπισκοπή, Γραφεῖον Ἑλληνικῆς Παιδείας, Γραφεῖον Κατηχητικῆς Παιδείας, Θεολογικὴ Σχολή, Ἀκαδημία Ἁγίου Βασιλείου, Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, Νέαι Ἐκδόσεις)		20

TAYLOR & SHAWAH CO.

Manufacturers

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ
ΑΜΦΙΑ ΚΑΙ ΣΚΕΥΗ

Ecclesiastical Metalware
Repairing and Refinishing of Metals
Gold, Silver, Chrome Plating
Pulpits, Pews,, Lecturns, Stained Glass
Complete Ikonostasis
Oil on Canvas Ikons
Vestments
Vestment Materials
Vestment Accessories
Choir Gowns

Beautiful Church Crystal Chandeliers

Ἑλληνικὸν Κατάστημα

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΕΡΖΟΓΛΟΥ, Ἰδιοκτήτης

42 East 21st Street, New York 10, N. Y.
Telephone: ALgonquin 4-4460

★

The only complete Orthodox Church Goods Organization serving the Orthodox Churches in America

THE ORTHODOX OBSERVER

Established 1934

VOL. XX JUNE 1954 No. 411

A monthly record of the News, the Work and the Thought of the Greek Orthodox Church in America.

Editor:
EMM. HATZIEMMANUEL

THE ORTHODOX OBSERVER is published monthly by the Greek Archdiocese Publications Assocation, at Garrison, N. Y.

"Reentered as second class matter May 21, 1953, at the Post Office at Garrison, N. Y., under the Act of March 3, 1879."

SUBSCRIPTIONS in the United States: For one year $3.00 — for two years $5.00.

Other Countries $3.50 per year.
25 Cents a copy.

Contributions and News deadline for THE ORTHODOX OBSERVER is the 25th day of the month for issue dated the following month.

CHANGE OF ADDRESS AND RENEWAL ORDERS are to be sent to: Orthodox Observer, St. Basil's Academy, Garrison, N. Y.; or: Greek Archdiocese, 10 East 79th Street, New York, N. Y.

Please allow one month for changes of address and renewal orders to become effective.

To insure accuracy of changes of address, please include present address together with your new address.

Τὸ ἐξώφυλλον παρὰ τοῦ Καλλιτέχνου Κου Δημητρίου Κακῆ.

Cover by
Mr. Demetris Kakis, Artist

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

Ὑπὸ τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Κου ΜΙΧΑΗΛ

Χάριτι Θείᾳ ἐφθάσαμεν καὶ πάλιν εἰς τὴν ἑβδομάδα τοῦ Ἀποστόλου Παύλου. Εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ Χριστιανισμοῦ μοναδικὴ εἶναι ἡ φυσιογνωμία τοῦ Παύλου. Ὡς τοιαύτην τὴν ἐχαρακτήρισεν ὁ Ἱδρυτὴς τοῦ Χριστιανισμοῦ, ὁ Ὁποῖος τὸν ἐκάλεσεν ἐκ τοῦ σκότους τῆς ἀγνωσίας εἰς τὸ φῶς τῆς γνώσεως. Τὸν ὠνόμασε σκεῦος ἐκλογῆς. Κυριολεκτικῶς δὲ κατεδίωξε τὸν φανατικὸν διώκτην Του διὰ νὰ τὸν κερδίσῃ. Τὸν ἔφθασεν ἔξω ἀπὸ τὴν Δαμασκόν. Ἐκεῖ ἔγινε τὸ θαῦμα τῆς ἐπιστροφῆς του. Ἐκεῖ ἤκουσεν ὅτι ἀποστέλλεται «ἀνοῖξαι ὀφθαλμοὺς ἐθνῶν, τοῦ ἐπιστρέψαι ἀπὸ σκότους εἰς φῶς καὶ τῆς ἐξουσίας τοῦ Σατανᾶ ἐπὶ τὸν Θεόν, τοῦ λαβεῖν ἄφεσιν ἁμαρτιῶν».

Ἔκτοτε εἰς συνεχῆ ἐπικοινωνίαν μετὰ τοῦ καλέσαντος αὐτὸν Χριστοῦ εὑρίσκετο ὁ Παῦλος. Παρ' Αὐτοῦ ἔλαβε τὸ Εὐαγγέλιον τὸ ὁποῖον ἐκήρυττεν εἰς Ἐθνικοὺς καὶ Ἰουδαίους. Παρ' Αὐτοῦ εἰς πᾶσαν δύσκολον στιγμὴν τῆς ἱεραποστολικῆς του σταδιοδρομίας ἐνεθαρρύνετο. Παρ' Αὐτοῦ εἰς στιγμήν τινα ἡρπάγη καὶ πλησίον Του, διὰ νὰ ἴδῃ καὶ ἀκούσῃ «ἃ ὀφθαλμὸς οὐκ εἶδε καὶ οὖς οὐκ ἤκουσε», καὶ τοιουτοτρόπως μὲ θεῖον κῦρος καὶ αὐθεντίαν κηρύττῃ τὸ Εὐαγγέλιον τῆς σωτηρίας.

Ἀναμφιβόλως καὶ ἀναμφισβητήτως ὁ Παῦλος εἶναι ὁ Ἀπόστολος. Εἶναι, κατὰ τὰς Γραφάς, ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος, μόνος, ἐπὶ τῆς ἁμαρτωλῆς μας γῆς ἀκόμη εὑρισκόμενος, ἐγνώρισε τὴν αἰωνιότητα καὶ ὅλην τὴν μακαριότητα, ποὺ ἀναμένει τοὺς ἀγαπῶντας τὸν Θεόν.

Ἓν μόνον παράδειγμα ἀρκεῖ διὰ νὰ καταδειχθῇ ἡ ἀλήθεια τῶν ἀνωτέρω σκέψεών μας: Ὀρθότατα ὁ Χριστιανισμὸς ἀνέκαθεν ἐχαρακτηρίσθη ὡς ἡ θρησκεία τῆς ἀγάπης. Ὅπως ὅμως μᾶς διαβεβαιοῖ ὁ Ἰωάννης, ἀγάπη εἶναι ὁ Θεός. Ποῖος ὅμως Θεός; Ὄχι βεβαίως ὅπως μᾶς Τὸν γνωρίζει ἡ σκιὰ τοῦ νόμου, ἀλλ' ὅπως Τὸν παρουσιάζει ἡ οἰκονομία τῆς χάριτος. «Θεὸς ἦν ἐν Χριστῷ κόσμον καταλλάσσων ἑαυτόν», προσθέτει ὁ Παῦλος ποὺ εἶχε τὸ ἐξαιρετικὸν καὶ μοναδικὸν προνόμιον νὰ ἴδῃ καὶ ἀκούσῃ τὸν Θεάνθρωπον ὄχι μόνον ἔξω ἀπὸ τὴν Δαμασκόν, ἀλλ' εἰς αὐτὴν ταύτην τὴν ἐπουράνιόν Του βασιλείαν. Καὶ ἐνῷ ὁ Ἰωάννης ἀρκεῖται εἰς τὰς ὀλίγας μόνον ταύτας λέξεις: «Ὁ Θεὸς ἀγάπη ἐστί», διὰ νὰ μᾶς δώσῃ τὴν μόνην καταφατικὴν ἔννοιαν περὶ τῆς οὐσίας τοῦ Θεοῦ, ἔρχεται ὁ Παῦλος νὰ συμπληρώσῃ τὰ λεγόμενα τοῦ Ἰωάννου, ἀναλύων ἐν πάσῃ δυνατῇ λεπτομερείᾳ τῆς ἀγάπης τὸ περιεχόμενον, τὰς ἰδιότητας δηλονότι τοῦ καλέσαντος αὐτὸν Θεοῦ. Τὸ κάμνει αὐτὸ εἰς ὅλας τὰς ἐπιστολάς του, πρὸ πάντων ὅμως εἰς τὸ περίφημον 13ον κεφάλαιον τῆς πρώτης πρὸς Κορινθίους. «Ἐὰν ταῖς γλώσσαις τῶν ἀνθρώπων λαλῶ καὶ τῶν ἀγγέλων . . . καὶ ἐὰν ἔχω προφητείαν καὶ εἰδῶ τὰ μυστήρια πάντα καὶ πᾶσαν τὴν γνῶσιν, καὶ ἐὰν ἔχω πᾶσαν τὴν πίστιν, ὥστε ὄρη μεθιστάνειν . . . καὶ ἐὰν ψωμίζω πάντα τὰ ὑπάρχοντά μου, καὶ ἐὰν παραδῶ τὸ σῶμα μου ἵνα καυθήσωμαι, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, οὐδὲν ὠφελοῦμαι». Ὁ Παῦλος πραγματικῶς διήνοιξε τοὺς ὀφθαλμούς μας εἰς τοῦ Θεοῦ τὴν κατανόησιν. Ὁ Παῦλος διὰ τοῦ θαυμασιωτέρου γραπτοῦ μνημείου, τοῦ ὡς ἄνω κεφαλαίου τῆς πρὸς Κορινθίους Α΄. ἐπιστολῆς του, περιγραφικώτατα ἀποδεικνύει καὶ καταδεικνύει ὅτι «οὐκ ἔστιν ἐν ἄλλῳ οὐδενὶ ἡ σωτηρία» εἰμὴ ἐν τῷ σαρκωθέντι Υἱῷ καὶ Λόγῳ τοῦ Θεοῦ. Οὔτε διανοητικαὶ ἱκανότητες, οὔτε πνευματικὰ προσόντα, οὔτε πράξεις αὐταπαρνήσεως ἔχουν ἀξίαν καὶ σημασίαν τινὰ ἐκτὸς καὶ μακρὰν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Τίποτε ἐξ ὅλων αὐτῶν ἔχει τὴν δύναμιν νὰ μᾶς δωρήσῃ τὴν σωτηρίαν, παρὰ μόνον ἡ ἀγάπη ὅπως τὴν ἐδίδαξεν, ἀλλὰ πρὸ πάντων τὴν ἔζησεν ὁ Σωτὴρ τοῦ Κόσμου, ὁ Χριστός.

Πῶς δὲ τὴν ἔζησεν ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς τὴν ἀγάπην ποὺ παραστατικώτατα περιγράφει ὁ Ἀπόστολος; Ὁ Σταυρὸς διακηρύττει πῶς ἔζησε τὴν ἀγάπην ὁ Χριστός. Ἀλλοίμονον ἂν δὲν ὑπῆρχεν ὁ Σταυρός. Θὰ ἦτο ἀδύνατον νὰ γνωρίζωμεν σήμερον τὸ βάθος, τὸ πλάτος, τὸ μῆκος καὶ τὸ ὕψος τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης. Περιεπάτησεν ἐπὶ τῆς γῆς ἡ ἀγάπη, ὁ Χριστός, «ὁ διελθὼν κηρύττων καὶ εὐεργετῶν», ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ, ὅμως, ἔδειξε τὸ ἀνυπέρβλητον θεῖον μεγαλεῖον της, ποὺ θὰ παραμένῃ πάντοτε ὡς ἰδεῶδες διὰ τὰς γενεὰς ὅλας τῆς ἀνθρωπότητος. Ἡ ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ ἐκδήλωσις τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ, τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν, ὡς σχόλιόν της ἔχει τὴν περὶ ἀγάπης περιγραφὴν τοῦ Παύλου. Μόνον δὲ ἡ ἀπὸ τοῦ Σταυροῦ ἀκτινοβολήσασα ἀγάπη τοῦ Θεοῦ δίδει τὴν κατανόησιν τῶν λόγων τοῦ Παύλου: «Ἡ ἀγάπη μακροθυμεῖ, χρηστεύεται . . . οὐ ζηλοῖ . . . οὐ ζητεῖ τὰ ἑαυτῆς . . . οὐ λογίζεται τὸ κακὸν . . . οὐδέποτε ἐκπίπτει».

Ὁ Ἀπόστολος πραγματικῶς μᾶς κάμνει καὶ δίδει νὰ ἐννοήσωμεν διατὶ ὁ Ἰησοῦς ὠνόμασε καινὴν

21-29 ΙΟΥΝΙΟΥ - ΕΒΔΟΜΑΣ

Η ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ ΤΟΥ ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΥ

Εὐλαβέστατοι Ἱερεῖς,
Ἐντιμότατα Λιοικ. Συμβούλια τῶν Κοινοτήτων
καὶ Φιλοπτώχων Ἀδελφοτήτων,
Ἐλλόγιμοι Διδάσκαλοι,

Φέρελπις Νεολαία.

Χάριτι Θείᾳ θὰ πανηγυρίσωμεν καὶ ἐφέτος τὴν Ἑβδομάδα τοῦ Ἀποστόλου τῶν Ἐθνῶν, τοῦ Σκεύους τῆς Ἐκλογῆς, τοῦ Οὐρανοβάμονος Παύλου. Θὰ ἀρχίσῃ ἐφέτος ἡ Ἑβδομὰς τοῦ Ἀποστόλου Παύλου ἀπὸ τῆς 21ης Ἰουνίου καὶ θὰ τερματισθῇ τὴν 29ην ἑσπέραν, ἑορτὴν τῶν Ἁγίων καὶ ἐνδόξων πρωτοκορυφαίων Ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου.

Παρακαλοῦμεν τοὺς ἀγαπητοὺς ἡμῶν ἐν Κυρίῳ συνεργούς, ὅλως ἰδιαιτέρως τοὺς Ἱερατικοὺς Προϊσταμένους καὶ γενικῶς ἅπαντας τοὺς εὐλαβεστάτους ἱερεῖς, ὅπως ἡγηθοῦν ἐνεργῶς καὶ δραστηρίως τοῦ ἑορτασμοῦ τῆς Ἑβδομάδος, καὶ γίνῃ ὅσον τὸ δυνατὸν περισσότερον αἰσθητὴ ἡ ἐτησία αὕτη πολυήμερος ἑορτή, πρὸς τιμὴν καὶ πρὸς μίμησιν τοῦ ἐνδόξου Ἀποστόλου Παύλου.

Ὁλόκληρος ἡ ἀνθρωπότης διέρχεται τὴν μεγαλειτέραν ἠθικὴν καὶ πνευματικὴν κρίσιν. Εὑρίσκεται εἰς τὸ κατακόρυφον, ἠμπορεῖ κανεὶς νὰ εἴπῃ, τῶν ἐπιστημονικῶν της ἐπιτυχιῶν καὶ τῆς τελειοποιήσεως ὅλων τῶν μέσων τοῦ ἐξωτερικοῦ της πολιτισμοῦ. Καὶ ἀντὶ νὰ εἶναι εὐτυχεστέρα ἀπὸ κάθε ἄλλην ἐποχήν, τοὐναντίον εἶναι πολὺ δυστυχεστέρα, τεταραγμένη καὶ ἀνήσυχος. Ὁ δὲ λόγος τῆς τοιαύτης ἐντάσεως τῆς δυστυχίας, τῆς ἀναταραχῆς καὶ τῆς ἀνησυχίας της, εἶναι ὅτι ἔχασε τὸν προσανατολισμόν της.

Τῆς ἀνθρωπότητος ἡ ἱστορία αἰώνων ὁλοκλήρων, τρανώτατα μαρτυρεῖ, περὶ τῆς μεγάλης καὶ συντριπτικῆς ταύτης ἀληθείας.

Ποῖος δὲ εἶναι ὁ ὀρθὸς προσανατολισμὸς τοῦ ἀνθρώπου, τοῦ κάθε ἀνθρώπου καὶ τῆς ἀνθρωπότητος; Εἶναι ἡ στροφὴ πρὸς τὸν ἕνα καὶ μόνον ἀληθινὸν Θεόν, ποὺ ἐγνωρίσαμεν διὰ τοῦ Σωτῆρος μας Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ· εἶναι ἡ ἐναρμόνισις τῆς θελήσεως, τῆς ὅλης μας ζωῆς πρὸς τὸ θέλημα τοῦ κοινοῦ ἐπουρανίου μας Πατρός· εἶναι ἡ ὁλόψυχος καὶ ὁλοκάρδιος καὶ ὁλοδύναμος ἀφοσίωσίς μας εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν. Αὐτὸ ἔκαμε καὶ ὁ μέγας τῶν Ἐθνῶν Ἀπόστολος, ὁ οὐρανοβάμων Παῦλος· εἶχε χάσει τὸν προσανατολισμόν του καὶ διὰ τοῦτο περιεπάτει εἰς τὸ πυκνὸν σκότος τοῦ μίσους καὶ τεταραγμένος, ἀνήσυχος, ἀγωνιῶν ἐνόμιζεν ὅτι θὰ εὕρισκε τὴν εὐτυχίαν σκορπίζων τὴν καταστροφήν, τὴν συμφοράν, τὸν φόβον.

Πόσον ἠπατᾶτο καὶ ἐπλανᾶτο! Καὶ ὅταν Χάριτι Θείᾳ ἐπανεῦρε τὸν ἑαυτόν του, διότι εὗρε τὸν ὀρθόν του προσανατολισμόν, τότε εὗρε καὶ τὴν εὐτυχίαν τὴν ἀνέκφραστον, τὴν ἀπερίγραπτον, ἣν «ὀφθαλμὸς οὐκ εἶδε καὶ οὖς οὐκ ἤκουσε».

Αὐτὴ εἶναι ἡ μόνη ὁδός, ἡ μόνη κατεύθυνσις καὶ ἡ μόνη πορεία ποὺ πρέπει νὰ ἀκολουθήσῃ καὶ ὁ σημερινὸς ἄνθρωπος διὰ νὰ εὕρῃ τὴν εὐτυχίαν του. Δι' αὐτὸ πανηγυρίζομεν τὴν Ἑβδομάδα τοῦ Ἀποστόλου Παύλου. Διὰ νὰ καταβάλωμεν καὶ' ἔτος ἐπί τινας ἡμέρας ἐντατικωτέραν προσπάθειαν, ὅπως γνωρίσωμεν καὶ ἀγαπήσωμεν Ἐκεῖνον ὁ Ὁποῖος μετεμόρφωσε τὸν Παῦλον καὶ Μόνος Αὐτὸς δύναται νὰ μεταμορφώσῃ καὶ τὸν σημερινὸν δυστυχῆ, ἀνήσυχον καὶ τεταραγμένον ἄνθρωπον.

Εἴθε νὰ ἔχῃ καὶ ἐφέτος ἡ προσπάθειά μας τὴν εὐλογίαν τοῦ Θεοῦ. Εἴθε κατὰ τὴν ἑβδομάδα ταύτην νὰ γνωρίσωμεν καὶ ἀγαπήσωμεν τὸν Χριστὸν πολὺ περισσότερον ἀπὸ ὅ,τι ἕως τώρα τὸ ἔχομεν ἐπιτύχῃ.

Ἂς κάμωμεν δὲ διὰ τοῦτο ἀνάγνωσμά μας καθημερινὸν τὰς ἐπιστολὰς τοῦ Παύλου. Αὐτὸς εἶναι ὅλων μας ὁ Διδάσκαλος. Διότι περισσότερον παντὸς ἄλλου, αὐτὸς ἐγνώρισε τὸν Κύριον. Ἀκούσωμεν τοῦ Παύλου: «Μιμηταί μου γίνεσθε καθὼς κἀγὼ Χριστοῦ».

Μετὰ βαθείας πατρικῆς ἀγάπης καὶ
διαπύρων εὐχῶν,

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος

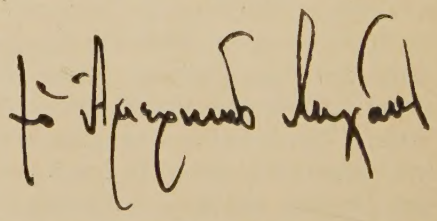

τὴν ἐντολὴν τῆς ἀγάπης. Τὴν γνωρίζει τὴν ἀγάπην καὶ ἡ Παλαιὰ Διαθήκη. Ἀκόμη καὶ τὸ «ἐξ ὅλης τῆς καρδίας» κ.λ.π. Παραλλήλως ὅμως δὲν ἀγνοεῖ καὶ τὸ «ὀφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ». Ὁ Σωτὴρ ἀπέδειξεν ὁλόκληρον τὸ περιεχόμενον τῆς ἀγάπης καὶ κατὰ τὴν ἐπίγειον σταδιοδρομίαν Του, ἰδαιτέρως ὅμως πάσχων ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ. Εἶναι ἀπεριόριστος, ἄπειρος, ἄνευ τέλους, ὅπως ὁ Θεός. Τὴν ἐδοκίμασεν ἐπὶ τοῦ ἑαυτοῦ του ὁ Ἀπόστολος. Διὰ τοῦτο καὶ μᾶς ἔδωκε τὴν ἐξαντλητικὴν περιγραφήν της. Ἂς τὴν αἰσθανθῶμεν καὶ ἡμεῖς κατὰ τὴν ἑβδομάδα τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, ὅπως ἐκεῖνος τὴν ἐνόησεν. Αὐτὴ δὲ ἡ ἀγάπη ἡ ἄνευ ὁρίων, ἂς διαποτίζῃ καὶ ἂς κατευθύνῃ τὴν ζωήν μας.

ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΠΑΥΛΟΥ

ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΗΣ ΕΟΡΤΗΣ

ΔΕΥΤΕΡΑ, 21. Ἀκολουθία Ἑσπερινοῦ καὶ ἐν συνεχείᾳ ὁμιλία μὲ θέμα: Ἡ σημασία τοῦ Ἱεραποστολικοῦ ἔργου τοῦ Ἀποστόλου Παύλου διὰ τὴν διάδοσιν τοῦ Χριστιανισμοῦ.

ΤΡΙΤΗ, 22. Συγκέντρωσις Νεολαίας. Σύντομος προσευχή. Ὁμιλία: Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ὡς ὑπόδειγμα μιμήσεως εἰς τοὺς Νέους.

ΤΕΤΑΡΤΗ, 23. Συγκέντρωσις Φιλοπτώχων Ἀδελφοτήτων Κυριῶν καὶ Δεσποινίδων. Ἀκολουθία τοῦ Ἑσπερινοῦ τοῦ Γενεσίου τοῦ Προδρόμου καὶ ὁμιλία μὲ θέμα: Ὁ ὕμνος τῆς ἀγάπης. (Α΄. Κορ. 13)

ΠΕΜΠΤΗ, 24. Συγκέντρωσις Κοινοτικῶν Ὀργανώσεων καὶ Σωματείων. Ἀκολουθία Μικροῦ Ἀποδείπνου μετὰ κηρύγματος: Ἡ συμβολὴ τῶν συνεργατῶν τοῦ Ἀποστόλου Παύλου εἰς τὸ ἐν γένει Ἱεραποστολικὸν αὐτοῦ ἔργον.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ, 25. Συγκέντρωσις Κατηχητῶν καὶ Κατηχητριῶν. Ἀκολουθία Μικροῦ Ἑσπερινοῦ καὶ σύντομος εἰσαγωγὴ εἰς τὰς ἐπιστολὰς τοῦ Ἀποστόλου Παύλου ἐν εἴδει διαλέξεως.

ΣΑΒΒΑΤΟΝ, 26. Συγκέντρωσις Γονέων καὶ Διδασκάλων. Ἀκολουθία Μεγάλου Ἑσπερινοῦ τῆς Κυριακῆς καὶ ὁμιλία μὲ θέμα: Ἡ ἀνατροφὴ τῶν τέκνων κατὰ τὸν Ἀπόστολον Παῦλον.

ΚΥΡΙΑΚΗ, 27. Κατὰ τὴν Θείαν Λειτουργίαν ὁμιλία μὲ θέμα: Ἡ κλῆσις τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων καὶ ἡ κλῆσις τῶν Πιστῶν.

ΔΕΥΤΕΡΑ, 28. Μέγας Ἑσπερινὸς τῆς ἑορτῆς τῶν Πρωτοκορυφαίων Ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου καὶ ὁμιλία μὲ θέμα: Ἡ οἰκογένεια κατὰ τὸν Ἀπόστολον Παῦλον.

ΤΡΙΤΗ, 29. Ἡ Θεία Λειτουργία μετὰ κηρύγματος: Ἡ ἐπιστροφὴ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου καὶ ἡ ἐπιστροφὴ ἡμῶν.

ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Εἶναι ἀνάγκη, ὅπως καταβληθῇ ἐκ μέρους τῶν Ἱερατικῶν Προϊσταμένων τῶν Κοινοτήτων μας κάθε δυνατὴ προσπάθεια διὰ τὴν ἀξιοποίησιν τοῦ ἀνωτέρω προγράμματος, ὥστε μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Παντοδυνάμου Θεοῦ νὰ φέρῃ τοῦτο εἰς τὰς καρδίας τῶν Χριστιανῶν μας τὰ ποθούμενα ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς μας ἀποτελέσματα. Διὰ νὰ γίνῃ αὐτό, πρέπει νὰ πληρώσῃ τὰς καρδίας ὅλων μας ὁ ἴδιος Ἱεραποστολικὸς ζῆλος τὸν ὁποῖον καὶ ὁ Παῦλος διέθετε γενόμενος «τοῖς πᾶσι πάντα» (Β΄. Κορινθ. 9, 22). Ἔτσι δὲν θὰ μείνῃ κανεὶς ἐκ τῶν Χριστιανῶν μας, ὁ ὁποῖος νὰ μὴν αἰσθανθῇ τὸ μέγεθος τῆς ἀξίας, διὰ τὴν πνευματικήν του ζωὴν καὶ τὴν ἄνδρωσιν αὐτῆς, τὸ ὁποῖον δίδει ἡ σπουδὴ τοῦ βίου καὶ τῆς διδασκαλίας τοῦ Μεγάλου Ἀποστόλου. Πρὸς διευκόλυνσιν τῆς ἀποστολῆς ὅλων μας, ἰδίως δὲ τῶν Ἱερέων μας, παραθέτομεν κατωτέρω βοηθήματα ἐκ τῆς πλουσίας περὶ Ἀποστόλου Παύλου βιβλιογραφίας, τὰ ὁποῖα δύνανται νὰ ἔχουν ὑπ' ὄψιν ἢ δύνανται νὰ συστήσουν εἰς τοὺς Χριστιανούς των, ὡς ἐπίσης περιληπτικὰς ἐπεξεργασίας δύο ἐκ τῶν προβλεπομένων ὑπὸ τοῦ προγράμματος ὁμιλιῶν, μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι τὸ περὶ τοῦ Ἰησοῦ «Εὐαγγέλιον» τοῦ Παύλου θὰ ἀποβῇ διὰ τῆς συνεργασίας ὅλων μας «Εὐαγγέλιον» σωτηρίας καὶ πνευματικῆς αὐξήσεως κατὰ Χριστὸν κάθε Ἑλληνορθοδόξου Χριστιανοῦ.

α) ΕΙΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΝ ΓΛΩΣΣΑΝ

Π. Τρεμπέλα: Ἡ Καινὴ Διαθήκη μετὰ συγχρόνου ἑρμηνείας.

J. Hoezner: «Παῦλος». Μετάφρασις ἐκ τοῦ Γερμανικοῦ, ὑπὸ Ἱερ. Ι. Κοτσώνη. Ἔκδοσις Δαμασκοῦ, σελ. 530, Ἀθῆναι.

Δ. Ι. Κουϊμουτσοπούλου: «Παῦλος ὁ Ἀπόστολος τῶν Ἐθνῶν». Σελ. 80.

Ν. Λούβαρι: «Εἰσαγωγὴ εἰς τὰς περὶ Παύλου σπουδάς».

β) ΕΙΣ ΑΓΓΛΙΚΗΝ ΓΛΩΣΣΑΝ

Albert Schweitzer: "Paul and His Interpreters." The Macmilan Co., New York.

H. V. Morton: "In the Steps of St. Paul." Dodd, Mead & Co., New York.

Eric W. Wahlstrom: "The New Life in Christ." Muhlenbery Press, Philadelphia, 1950.

Α΄.

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ ΩΣ ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΜΙΜΗΣΕΩΣ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΝΕΟΥΣ

Αἱ ἑξῆς τρεῖς ἀρεταὶ τῆς θαυμασίας προσωπικότητος τοῦ Ἀποστόλου Παύλου εἶναι δυνατὸν νὰ συγκινήσουν κάθε Νέον καὶ νὰ χρησιμεύσουν ὡς ὑπόδειγμα πρὸς μίμησιν καὶ ὡς πηγὴ ἐμπνεύσεως καὶ πνευματικῶν ἐνθουσιασμῶν: (α) Ἡ ἠθικὴ ἀκεραιότης τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, (β) Ἡ ἀκατάβλητος ἀγωνιστική του διάθεσις, (γ) Ἡ ὁλοκληρωτικὴ καὶ ἄνευ ὅρων καὶ συμβιβασμῶν ἀφιέρωσις εἰς τὸ ἔργον τῆς διαδόσεως τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ.

Ἡ ἠθικὴ ἀκεραιότης τοῦ Παύλου

Καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ζωῆς του ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ὑπῆρξεν «ἠθικῶς ἀκέραιος». Οὐδέποτε ἔκαμε συμβιβασμοὺς ἢ ὑποχωρήσεις ἠθικῆς φύσεως. Πρὶν ἀκόμη κληθῇ νὰ ὑπηρετήσῃ τὸν Ἰησοῦν, ὑπηρέτει μὲ φανατικὴν συνέπειαν τὴν πίστιν τῶν πατέρων του κατὰ τὰς ἠθικὰς ἀρχὰς τῆς ὁποίας ἐκ νεαρωτάτης ἡλικίας ἐπορεύθη. Τὴν ἠθικὴν τελειότητα τοῦ Παύλου κατὰ τὴν περίοδον αὐτὴν ἐτροφοδότησε τὸ αὐστηρὸν θρησκευτικὸν περιβάλλον τῆς οἰκογενείας του. Εἰς τὸ περιβάλλον αὐτὸ ἀνέπνευσε τὸν ἀέρα τῆς ἐπάρσεως καὶ τῆς ἐθνικῆς ὑπερηφανείας τῶν Ἰουδαίων τῆς διασπορᾶς. Ὅταν ἀργότερα ἦλθεν εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ διὰ νὰ σπουδάσῃ «παρὰ τοὺς πόδας Γαμαλιὴλ» (Πράξ. κβ΄ 3:26) ἀσφαλῶς ἕνεκα τῆς αὐστηρᾶς του αὐτῆς ἀνατροφῆς ἐπέτυχε νὰ πειθαρχήσῃ τόσον πολὺ τὸν ἑαυτόν του, ὥστε, ὅπως πολὺ ὀρθὰ παρατηρεῖ ὁ Holzner, εἰς τὴν διεφθαρμένην αὐτὴν μεγαλούπολιν ἀδιαφόρησε τελείως διὰ «τὶς σαγηνευτικές, μυρωμένες μὲ νάρδο ἑβραῖες, στολισμένες μὲ βραχιόλια ποὺ κουδούνιζαν στὰ χέρια καὶ στὰ πόδια τους». Ἡ ἠθική του πειθαρχία ἦταν τόσον μεγάλη, ὥστε προτίμησε νὰ μείνῃ ἄγαμος, ἂν καί, ὡς γνωστόν, ὁ γάμος ἦτο ὑποχρεωτικὸς διὰ τοὺς ραββίνους.

Διὰ τὴν περίοδον αὐτὴν τῆς ζωῆς του ὁ Παῦλος γράφει: «Προέκοπτον ἐν τῷ Ἰουδαϊσμῷ ὑπὲρ πολλοὺς συνηλικιώτας ἐν τῷ γένει μου, περισσοτέρως ζηλωτὴς ὑπάρχων τῶν πατρικῶν μου παραδόσεων» (Γαλάτ. 1, 12).

Μετὰ τὴν εἰς Χριστὸν ἐπιστροφήν του, ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ ἐκραταίωσε καὶ ηὔξησε τὸν ἠθικὸν ἀσκητισμὸν τοῦ Ἀποστόλου. Ἦτο πάντοτε ἕτοιμος καὶ ἡ συνείδησίς του τοῦ ἔδιδε τὸ δικαίωμα νὰ εἴπῃ εἰς ὅσους θὰ ἤθελαν νὰ τὸν «ἀνακρίνουν» ἢ ἐπικρίνουν: «Μὴ ἔχομεν ἐξουσίαν φαγεῖν καὶ πιεῖν; μὴ οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν ἀδελφὴν γυναῖκα περιάγειν ὡς καὶ οἱ λοιποὶ Ἀπόστολοι καὶ οἱ ἀδελφοὶ τοῦ Κυρίου καὶ Κηφᾶς;» (Α΄. Κορινθ. 9:5).

Καὶ τότε καὶ πάντοτε, ἠδύνατο νὰ ἀνθέξῃ εἰς ὁποιανδήποτε σύγκρισιν ὁ Μέγας Ἀπόστολος, διότι τὴν ἠθικήν του αἴγλην ἐμεγάλωνε ἡ δύναμις νὰ θυσιάζῃ καὶ τὰς νομίμους καὶ ἐπιτρεπομένας ἀπολαύσεις τῆς ζωῆς χάριν τοῦ Κυρίου του Ἰησοῦ.

Ἡ ἀκατάβλητος ἀγωνιστική του δύναμις

Ἀπόδειξιν τῆς τεραστίας ἀγωνιστικῆς δυνάμεως τοῦ Παύλου ἀποτελεῖ τὸ μέγα ἔργον τὸ ὁποῖον ἐπετέλεσεν. Ἔλαβεν εἰς χεῖρας τὸν πυρσὸν τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ καὶ παρὰ τὰς συγκοινωνιακὰς δυσκολίας τῆς ἐποχῆς, παρὰ τὰς ἀντιδράσεις ἐκ μέρους τῆς πολιτικῆς ἐξουσίας, παρὰ τὰς ἀντιδράσεις ἐκ μέρους τῶν ὁμοεθνῶν του καὶ ἐκ μέρους τῶν εἰδωλολατρῶν, παρὰ τὰς ἀντιδράσεις ἀκόμη — εἰς τὴν ἀρχὴν τοὐλάχιστον — ἐκ μέρους τῶν ἄλλων ἀποστόλων καὶ αὐτοῦ τοῦ Πέτρου, ἐπέτυχε νὰ τὸν φέρῃ, φῶς, εἰς τοὺς «ἐν σκότει καὶ σκιᾷ θανάτου καθημένους» λαοὺς ὁλοκλήρου σχεδὸν τοῦ τότε γνωστοῦ κόσμου καὶ εἰς τὰς μεγαλυτέρας μητροπόλεις τῆς εἰδωλολατρείας, τὰς Ἀθήνας καὶ τὴν Ρώμην.

Ἐὰν ὁ Παῦλος δὲν ἐνεφορεῖτο ἀπὸ τὸ ἀγωνιστικὸν αὐτὸ πνεῦμα, θὰ ἦτο πολὺ πιθανὸν τὸ παρήγορον φῶς τοῦ χριστιανικοῦ μηνύματος νὰ ἔσβυνεν εἰς τὸν στενὸν χῶρον τῆς Παλαιστίνης καὶ ἡ ὡραία ὑπόθεσις τῆς χριστιανικῆς θρησκείας νὰ ἐχάνετο εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ, ὡς ἀτυχήσασα προσπάθεια ἀναγεννήσεώς του. Ἀλλὰ αὐτὸ δὲν ἔγινε διότι ὁ Θεὸς προώρισε τὸν Χριστιανισμὸν δι' ὅλον τὸν κόσμον καὶ ἐξέλεξε τὸν Παῦλον νὰ φέρῃ τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ υἱοῦ του ἀπὸ «Ἱερουσαλὴμ καὶ κύκλῳ μέχρι τοῦ Ἰλλυρικοῦ». (Ρωμ. 15, 19).

Τὴν ἀγωνιστικὴν διάθεσιν τοῦ Παύλου ἐκφράζουν θαυμασίως τὰ λόγια του: «Ἐν ᾧ δ' ἄν τις τολμᾷ, ἐν ἀφροσύνῃ λέγω, τολμῶ κἀγώ. Ἑβραῖοί εἰσίν; κἀγώ. Ἰσραηλῖταί εἰσίν; κἀγώ. Σπέρμα Ἀβραάμ εἰσίν; κἀγώ. Διάκονοι Χριστοῦ εἰσίν; παραφρονῶν λαλῶ, ὑπὲρ ἐγώ». Τὸν δὲ δραματικὸν χαρακτῆρα τῆς ἀποστολῆς του ἐκφράζουν τὰ ἐν συνεχείᾳ παρατιθέμενα: «Ἐν κόποις, ἐν πληγαῖς, ἐν φυλακαῖς, ἐν θανάτοις, ὁδοιπορίαις πολλάκις, κινδύνοις ποταμῶν, κινδύνοις λῃστῶν, κινδύνοις ἐκ γένους, κινδύνοις ἐξ ἐθνῶν, κινδύνοις ἐν πόλει, κινδύνοις ἐν ἐρημίᾳ, κινδύνοις ἐν θαλάσσῃ, κινδύνοις ἐν ψευδαδέλφοις, ἐν κόπῳ καὶ μόχθῳ, ἐν ἀγρυπνίαις πολλάκις, ἐν λιμῷ καὶ δίψει, ἐν νηστείαις πολλάκις, ἐν ψύχει καὶ γυμνότητι». (Β΄. Κορινθ. 11, 23-27).

Ἡ ἀφιέρωσίς του εἰς τὸν Χριστὸν

Ὁ Παῦλος ἦτο ὁ μόνος ἐκ τῶν Ἀποστόλων, ὅστις ἐπέτυχε νὰ ταυτίσῃ τόσον πολὺ τὴν θέλησίν του μὲ τὴν θέλησιν τοῦ Χριστοῦ, ὥστε νὰ αἰσθάνεται ὅτι ἐνεργεῖ ἐντός του ἀπολύτως, μόνον ἡ θέλησις Ἐκείνου.

Ἡ ὅλη του προσωπικότης διεποτίσθη ἀπὸ τὸ πάθος, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὸ φῶς τοῦ σταυροῦ τοῦ Χριστοῦ, ὥστε ἠδυνήθη νὰ εἴπῃ: «Ἐν Χριστῷ συνεσταύρωμαι· ζῶ δὲ οὐκέτι ἐγώ, ζῇ δὲ ἐν ἐμοὶ Χριστός». (Γαλάτ. 2, 20). Ἡ μεταβολὴ αὕτη τῆς συναισθηματικῆς ζωῆς τοῦ Ἀποστόλου Παύλου μᾶς δίδει τὸ ὑψηλότερον εἶδος μυστικιστικῆς ἐμπειρίας. Ἠσθάνετο ὡς νὰ εἶχεν ἐνδυθῇ τὸν «Κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν» ἢ «τὸ φρόνημα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ». (Φιλ. 2, 15).

Δὲν ὑπάρχει οὐδεμία ἀμφιβολία, ὅτι ὁ Παῦλος ἐπέτυχε τὴν ἕνωσιν αὐτὴν μὲ τὴν πηγὴν τῆς ζωῆς, τὸν Κύριον, διότι ἐνίκησε κάθε προσωπικὴν φιλοδοξίαν καὶ κάθε εἶδους ἰδιοτέλειαν καὶ ἄφησε τὴν προσωπικότητά του νὰ χαθῇ μέσα εἰς τὸν ὠκεανὸν τῆς ἀγάπης τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Τὸ παράδειγμά του αὐτὸ δεικνύει τὸν δρόμον πρὸς τὸν ὁποῖον κάθε νέος δύνα-

ται νὰ τοποθετήσῃ τὴν φλόγα τῆς ψυχῆς του διὰ νὰ εὕρῃ διακαίωσιν καὶ σκοπὸν εἰς τὴν ζωήν.

* * *

Καὶ αἱ τρεῖς ἀρεταὶ τῆς προσωπικότητος τοῦ Παύλου, ποὺ ἀναφέραμεν ἀνωτέρω, ἀποτελοῦν ἀσφαλῶς ἕνα φωτεινὸν τρίπτυχον, εἰς τὸ ὁποῖον κατὰ μέγα μέρος ὀφείλεται ἡ δόξα του. Τὸ τρίπτυχον αὐτὸ πρέπει νὰ ἔχουν ἔμπροσθέν τους οἱ νέοι μας καὶ πρὸς αὐτὸ πρέπει νὰ κατευθύνουν τὰς πνευματικάς των ἐπιδιώξεις. Ἠθικὴ ἀκεραιότης, ἀγωνιστικὴ διάθεσις καὶ πλήρης καὶ ἄνευ ὅρων ἀφιέρωσις εἰς τὸν Χριστόν, εἶναι ἀκριβῶς ὅ,τι ὁ νέος πρέπει νὰ δώσῃ διὰ νὰ ἀξιοποιήσῃ κατὰ τὸν παραγωγικώτερον τρόπον τὸν χρόνον του καὶ διὰ νὰ δώσῃ προορισμὸν καὶ δικαίωσιν εἰς τὴν ζωήν του.

Β΄.

Η ΑΝΑΤΡΟΦΗ ΤΩΝ ΤΕΚΝΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΑΠΟΣΤΟΛΟΝ ΠΑΥΛΟΝ

Τόσον τὸ θεωρητικὸν καὶ δογματικόν, ὅσον καὶ τὸ πρακτικὸν μέρος τοῦ Χριστιανισμοῦ ἡρμηνεύθησαν καὶ ἀνεπτύχθησαν ἐπαρκῶς ἀπὸ τὸν Ἀπόστολον Παῦλον. Ἡ συμπεριφορὰ τῶν Χριστιανῶν πρὸς τὰ μέλη τῆς κοινωνικῆς των ὁμάδος, πρὸς τὰ μέλη τῆς Ἐκκλησίας ἰδιαιτέρως, ἡ συμπεριφορὰ τῶν συζύγων μεταξύ των καὶ πρὸς τὰ τέκνα των, ἡ ἀνατροφὴ ἀκόμη τῶν τέκνων των εἶναι θέματα, εἰς τὰ ὁποῖα ἡ γνώμη τοῦ Ἀποστόλου ἔχει ἐκφρασθῇ σαφῶς.

Σχετικῶς μὲ τὸ τελευταῖον τοῦτο, τὴν ἀνατροφὴν τῶν τέκνων, ὁ Ἀπόστολος διατυπώνει εἰς τὰς πρὸς Ἐφεσίους καὶ πρὸς Κολοσσαεῖς ἐπιστολάς του τὸν Χρυσοῦν Κανόνα τῆς χριστιανικῆς ἀγωγῆς ὡς ἑξῆς: «Τὰ τέκνα ὑπακούετε τοῖς γονεῦσιν κατὰ πάντα. . . . Οἱ πατέρες μὴ ἐρεθίζετε τὰ τέκνα ὑμῶν ἵνα μὴ ἀθυμῶσιν», πρέπει δὲ νὰ τὰ ἐκτρέφετε «ἐν παιδείᾳ καὶ νουθεσίᾳ Κυρίου». (Κολ. 3, 20 καὶ Ἐφεσ. 6, 5).

Εἰς τὸν κανόνα αὐτὸν τῆς ἀγωγῆς ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἀναγνωρίζει τὴν ἀξίαν τοῦ κύρους καὶ τῆς αὐθεντίας τῶν γονέων διὰ τὴν ἀνατροφὴν τῶν τέκνων. Εἰς αὐτοὺς ὀφείλουν «κατὰ πάντα» νὰ ὑπακούουν. Ὑψῶν οὕτω καὶ διασφαλίζων τὴν αὐθεντίαν καὶ τὸ κῦρος τῶν γονέων, ἐξασφαλίζει τὸ αἴσθημα τῆς ἀσφαλείας εἰς τὰ τέκνα, τὰ ὁποῖα εἰς τὰ πρόσωπα τῶν γονέων των διακρίνουν τοὺς ἀξιοπίστους ὁδηγοὺς εἰς ὅλα αὐτῶν τὰ προβλήματα.

Οὐδεμία ἀμφιβολία ὑπάρχει εἰς τὸ ὅτι ὁ Παῦλος θέλει τοὺς γονεῖς αὐτοὺς Χριστιανοὺς τελείους, ὥστε νὰ εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπηρεάσουν καὶ κατευθύνουν τὰ τέκνα των πρὸς τὸν Χριστόν.

Ἡ ἐκ μέρους τῶν τέκνων παρακοὴ πρὸς τοὺς γονεῖς θεωρεῖται ἀπὸ τὸν Ἀπόστολον μία ἀπὸ τὰς χειροτέρας ἁμαρτίας. Τόσον εἰς τὴν πρὸς Ρωμαίους ἐπιστολήν, ὅσον καὶ εἰς τὴν 2αν πρὸς Τιμόθεον τὰ τέκνα ποὺ δὲν ὑπακούουν εἰς τοὺς γονεῖς κατατάσσονται εἰς τὴν τάξιν τῶν «κατεφθαρμένων τὸν νοῦν». (Ρωμ. 1, 2 καὶ ἑξ. καὶ Β΄. Τιμόθ. 3, 8).

Οἱ γονεῖς πάλιν δὲν πρέπει νὰ φθάνουν εἰς τὸ σημεῖον νὰ «ἐρεθίζουν» τὰ τέκνα των, οὐδὲ νὰ τὰ «παροργίζουν», ἀλλὰ πρέπει νὰ τὰ ἐκτρέφουν «ἐν παιδείᾳ καὶ νουθεσίᾳ Κυρίου». (Ἐφεσ. 6, 5).

Ἡ ἐν παιδείᾳ καὶ νουθεσίᾳ Κυρίου ἀγωγὴ αὐτὴ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπιβληθῇ μὲ βίαια μέσα. Ἡ καλωσύνη καὶ ἡ ὑπομονετικὴ κατανόησις τῶν ἀδυναμιῶν καὶ τῶν ἐλαττωμάτων τῶν τέκνων πρέπει νὰ εἶναι τὰ μέσα διὰ τῶν ὁποίων ἀσφαλῶς ἐπιτυγχάνεται. Ὁ «παροργισμὸς» καὶ ὁ «ἐρεθισμὸς» τῶν τέκνων φέρει τὴν «ἀθυμίαν» καὶ ἐπομένως ἡ ἀγαθὴ διάθεσις ἐκ μέρους τοῦ παιδιοῦ, ἀπαραίτητος προϋπόθεσις ἀγωγῆς, καταστρέφεται καὶ τὸ ἔργον τῆς ἀνατροφῆς ἀποτυγχάνει.

* * *

Ὁ χρυσοῦς κανὼν τῆς ἀνατροφῆς τῶν τέκνων τοῦ Ἀποστόλου Παύλου οὐδόλως ἔρχεται εἰς ἀντίθεσιν μὲ τὰς σχετικὰς ἀπόψεις τῆς συγχρόνου παιδαγωγικῆς. Ἡ ἀναγνώρισις ἀφ' ἑνὸς τοῦ κύρους καὶ τῆς αὐθεντίας τῶν γονέων διὰ τὴν ἀγωγὴν τῶν παιδιῶν, ὡς καὶ ἡ ἐκ μέρους αὐτῶν ἐν πνεύματι ἀγάπης καὶ κατανοήσεως τῶν ἀδυναμιῶν των καθοδήγησις, ἀποτελοῦν βασικὰ ἀξιώματα τῆς συγχρόνου ἐπιστήμης τῆς ἀγωγῆς, τουλάχιστον ὅπως αὐτὴ ἰσχύει καὶ ἀναγνωρίζεται εἰς τὴν Χριστιανικὴν Δύσιν, τῆς ὁποίας ὁ μεγαλύτερος διαμορφωτὴς ὑπῆρξεν ὁ Ἀπόστολος Παῦλος.

Ἐμμανουὴλ Χατζηεμμανουὴλ

"ΣΚΕΥΟΣ ΕΚΛΟΓΗΣ"

Σκεῦος Ἐσὺ καὶ μύστης καὶ προφήτης
Ἀγωνιστὴς καὶ δάσκαλος ἁγνὸς
Τὸν ἄνθρωπο ἀγάπησες γιὰ τ' ἁμαρτήματά του
Κλῆρος γιὰ σένα στὴ ζωὴ ὁ διωγμός.

Διωγμοὶ ποὺ προμηνούσανε τὴν Νίκη
Ραπίσματα, ραβδίσματα καὶ λιθοβολισμοὶ
Κράτησαν πάντ' ἀνίκητο τὸ φωτισμένο νοῦ Σου
Καὶ τ' ἄρρωστο κι' ἀδύναμο κορμί.

Ἄσβεστο φῶς ἡ σκέψη Σου κ' ἡ γόνιμη ζωή Σου
Φάρος ἀγάπης μέσ' στὴ σκοτεινιὰ
Λιμάνι κατανόησης σ' ἄγρια καταιγίδα
Θὲ νὰ φωτίζῃς, Μαχητή, τὴ Γῆ παντοτεινά.

Σήφης Γ. Κόλλιας

"ΕΔΟΘΗ ΜΟΙ ΣΚΟΛΟΨ ΤΗ ΣΑΡΚΙ"

Ὑπὸ Ἀρχιμ. ΤΙΜΟΘΕΟΥ ΝΕΓΡΕΠΟΝΤΗ
Ἱερατικοῦ Προϊσταμένου Παναμᾶ

Εἶπαν πὼς εἶναι «πρῶτος μετὰ τὸν Ἕνα». Καὶ ἐφ' ὅσον ἡ ζωὴ τοῦ γίγαντα στέκει καλλίρροη πηγὴ ἀκένωτης ἐμπνεύσεως, δὲν εἶναι ἀδικαιολόγητη ἡ ἐπανάληψη τοῦ χαρακτηρισμοῦ. Εἶναι ἕνα ἐλάχιστο ἀπ' τὸ ἄξιο καὶ δίκαιο τῆς τιμῆς ποὺ ἁρμόζει στὸν ἀτίμητο κληρονόμο τῆς Βασιλείας.

Στὸ κύλισμα τῶν αἰώνων ἱερὸ σύμβολο τῶν ἐκλεκτῶν στέκει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, πάνοπλος μαχητὴς τοῦ Πνεύματος, νικητὴς τῶν ἱερωτέρων ἀγώνων, οἰκοδόμος τῆς Χριστιανικῆς Οἰκουμένης. Μετὰ τὴν Θεία ἐπιταγὴ τῆς Δαμασκοῦ τὸ πολύτιμο Σκεῦος τῆς Ἐκλογῆς γιὰ τὴν Χριστιανικὴ Οἰκουμένη θὰ γίνῃ ὁ ὑψιπέτης σταυραετὸς τῶν περάτων τῆς γῆς, θὰ ριφθῇ δέσμιος, θὰ βαστάσῃ τὰ στίγματα τοῦ Κυρίου, θὰ γίνῃ μάρτυς καὶ δέσμιος τοῦ Χριστοῦ, θὰ σταθῇ κατάδικος τῶν ἀδίκων, θὰ ἀποκληθῇ ἀπόβλητος τοῦ Γένους του. Ἔτσι θὰ πραγματοποιήσῃ τοὺς νέους Ἡράκλειους ἄθλους καὶ μὲ τὴν εἰρήνην τοῦ Θεοῦ θὰ γίνῃ ὁ κατακτητὴς τῶν Ἐθνῶν.

Ἔργο τοῦ μόχθου του, ἡ παγκόσμια Ἐκκλησία, τοῦ ἀφιερώνει εὐλαβικὰ τὸν στοχασμὸ τῶν μελῶν της, καὶ σ' αὐτὸν τὸν μεγαλόπνοο Οἰκοδόμο χαρίζει τὴν τιμὴ καὶ τὸν σεβασμό της.

* * *

Μερικὲς ὑστερικὲς φωνὲς τῶν ἀρνητῶν γύρω ἀπὸ τὴν ἀσθένεια τοῦ Ἀποστόλου ὁδηγοῦν στὴν ἔρευνα, ποὺ λαμπρύνει ἀκόμη περισσότερον τὴν φωτοβόλο μορφὴ τοῦ μεγάλου Ταρσέα. Ἡ σωματικὴ ἀσθένεια τοῦ Ἀποστόλου (Β΄. Κορινθ. 12:7-10) ἔγινε ὁ στόχος τῆς ἀχαλίνωτης φαντασίας τῶν μικρόψυχων. Ὁ ἀντικειμενικὸς ὅμως μελετητὴς τῆς μεγάλης μορφῆς, ποὺ ἐκπηδᾷ ὁλοζώντανη ἀπ' τὸ γιγάντιο ἔργο του, εὑρίσκει ἀνόητη τὴν φλυαρία περὶ «γλαυκώματος» καὶ ἔξαλλο τὸν μῦθο τῆς «ἐπιληψίας». Ἡ σωματικὴ ἀσθένεια τοῦ Παύλου εἶναι ἀδύνατον νὰ ἦταν κληρονομικὴ καὶ νὰ τὸν παρενοχλοῦσε ἀπὸ νεαρῆς ἡλικίας. Ὁ ἀθλητικὸς ἔφιππος ποὺ ἐνσπείρει τὸν τρόμο στὴ νεαρὴ Ἐκκλησία τῆς Ἱερουσαλήμ, ὁ ἅγριος ἐπιδρομεὺς τῆς Δαμασκοῦ (Πράξ. 9:1) δὲν εἶναι δυνατὸν παρὰ νὰ εἶχε σύμμαχο τῆς ἐκστρατείας του τὴν σωματικὴ ἀκμὴ καὶ τὴν ἀρίστη ὑγεία.

Μετὰ τὸ θαῦμα τῆς Δαμασκοῦ ὁ Παῦλος μένει τυφλὸς μέχρι τῆς συναντήσεώς του μὲ τὸν Χριστιανὸ Ἀνανία. Ἀλλὰ τὸ φῶς ἐπανέρχεται σὲ λίγο καιρό, πρᾶγμα ποὺ δὲν θὰ ἐγένετο ἐὰν ὑπέφερε ἀπὸ τὴν ἀρρώστεια τοῦ γλαυκώματος. Εἶναι γεγονὸς ἀναντίρρητον, ὅτι ὁ τυφλωμένος ἀπὸ γλαύκωμα δὲν ἀποκτᾷ ποτὲ πλέον τὸ φῶς του. Ὁμοίως εἶναι τελείως ἀδύνατο νὰ ἐπιζήσῃ μετὰ τὴν ἀσθένεια ἐπὶ πολλὰ ἔτη. Αὐτὴ τὴν ἐπιστημονικὴ ἀλήθεια μοῦ ἐπιβεβαίωσε σὲ πρόσφατη συνομιλία μας καὶ ὁ διαπρεπὴς ὀφθαλμολόγος καὶ Ἀκαδημαϊκὸς τοῦ Panama Dr. Κωνσταντῖνος Ρουσόδημος.

Ἀλλὰ ἡ περίπτωση τοῦ Ἀποστόλου τῶν Ἐθνῶν εἶναι τελείως διαφορετική. Ὁ Παῦλος ἀποκτᾷ τὸ φῶς του κατὰ τὸν τρόπο ποὺ ὥρισε ὁ Θεός. Καὶ μετὰ τοῦτο ὡς στρατιώτης Χριστοῦ θὰ ριχθῇ στὴν πολύχρονη δημιουργία τοῦ Οἰκουμενικοῦ ἔργου, θὰ ζήσῃ χρόνους μακροὺς καὶ θὰ ἀπομετρήσῃ τὴν ζωή του τότε μόνον, ὅταν τὸ δένδρο τῆς Ἐκκλησίας θὰ ἀπαιτήσῃ νὰ ποτισθῇ καὶ μὲ τὸ ἰδικό του τὸ αἷμα. Εἶναι πρόδηλο ὅτι ὁ «σκόλοψ τῇ σαρκὶ» τοῦ Παυλικοῦ παραπόνου, δὲν εἶναι τίποτε περισσότερο ἀπὸ κάποια ἐπίκτητη πάθηση τοῦ ὀργανισμοῦ του ποὺ τὴν προκάλεσε ὁ ἀτέλειωτος μόχθος καὶ ἡ στέρηση.

Στὸ γιγάντιο σχέδιο τῆς Οἰκουμενικῆς ἀποστολῆς του στέκουν ἀντίξοες δυνάμεις ἱκανὲς νὰ κλονίσουν καὶ τὸν πιὸ ἀνθεκτικὸ ὀργανισμό. Ὁ Παῦλος θὰ μιλήσῃ περιληπτικὰ καὶ γι' αὐτές: «Ἐν κόποις περισσοτέρως, ἐν πληγαῖς ὑπερβαλλόντως, ἐν φυλακαῖς περισσοτέρως, ἐν θανάτοις πολλάκις. Ὑπὸ Ἰουδαίων πεντάκις τεσσαράκοντα παρὰ μίαν ἔλαβον, τρὶς ἐρραβδίσθην, ἅπαξ ἐλιθάσθην, τρὶς ἐναυάγησα, νυχθημερὸν ἐν τῷ βυθῷ πεποίηκα· ὁδοιπορίαις πολλάκις, κινδύνοις ποταμῶν, κινδύνοις λῃστῶν, κινδύνοις ἐκ γένους, κινδύνοις ἐξ ἐθνῶν, κινδύνοις ἐν πόλει, κινδύνοις ἐν ἐρημίᾳ, κινδύνοις ἐν θαλάσσῃ, κινδύνοις ἐν ψευδαδέλφοις. Ἐν κόπῳ καὶ μόχθῳ, ἐν ἀγρυπνίαις πολλάκις, ἐν λιμῷ καὶ δίψει, ἐν νηστείαις πολλάκις, ἐν ψύχει καὶ γυμνότητι· χωρὶς τῶν παρεκτὸς ἡ ἐπισύστασίς μου ἡ καθ' ἡμέραν ἡ μέριμνα πασῶν τῶν Ἐκκλησιῶν». (Β΄. Κορινθ. 11:22-29). Βέβαια τὸ σῶμα τοῦ Ἀποστόλου ἦταν ἀπ' τὸ ἴδιο ὑλικὸ ποὺ ὁ Πλάστης ἐχρησιμοποίησε γιὰ τὴν δημιουργία τοῦ ἀνθρωπίνου γένους. Γι' αὐτὸ ὁ ἀκατάπαυτος μόχθος, οἱ τρομακτικοὶ διωγμοί, οἱ σκληρὲς στερήσεις ποὺ τὸν ἀκολούθησαν σὲ ὅλη του τὴ ζωή, δὲν ἦταν δυνατὸν παρὰ νὰ ὑποσκάψουν τὴν ὑγεία του.

Στοὺς ἀνθρώπους ποὺ ἔζησαν τὴν στερημένη καὶ ἐπίμοχθη ζωὴ τῆς ἐκστρατείας, εἶναι συνηθέστατες οἱ παθήσεις τοῦ στομάχου. Ἀποτελεῖ ἐπιστημονικὴν ἀλήθειαν, ὅτι ἡ διαρκὴς κατάσταση στερήσεων, ἐν συνδυασμῷ μὲ τὸν μόχθο τῆς ὁδοιπορίας, εἶναι συνηθέστατα ἡ ἀφορμὴ γιὰ τὸ στομαχικὸ ἕλκος. Ὁ μαθητὴς τοῦ Ἀποστόλου τῶν Ἐθνῶν Τιμόθεος, ὁ ἀφωσιωμένος συνεργὸς τῶν ἡρωϊκῶν του πράξεων καὶ μέτοχος τῶν κόπων καὶ τῶν στερήσεων τοῦ Διδασκάλου, εἶναι προφανὲς ὅτι πάσχει ἀπὸ τὴν ἴδια ἀσθένεια. (Α΄. Τιμόθ. 5:23) Ὅταν ὁ ἄνθρωπος δοκιμασθῇ ἀπὸ κάποιαν ἀρρώστεια, ἔχει τὴν ἐμπειρία τῆς πικρίας της. Ὁ Παῦλος γνωρίζει τὶς στομαχικὲς ἐνοχλήσεις τοῦ μαθητοῦ του. Μάλιστα τοῦ ἐκθέτει μιὰ ἁπλῆ συνταγή, εὐκολοεκτέλεστη ἀκόμη καὶ γιὰ τὸν πεζοπόρο Ἱεραπόστολο, τὸν ἄνθρωπο τοῦ ἀκατάπαυστου κόπου.

Πολὺ ἀργότερα ἄλλη ὑπέροχη φυσιογνωμία τῆς Χριστιανικῆς Ἱστορίας, ὁ Ἱερὸς Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος

(Συνέχεια εἰς τὴν 11ην Σελίδα)

ΤΟ ΜΥΣΤΙΚΙΣΤΙΚΟΝ ΣΤΟΙΧΕΙΟΝ ΠΑΡΑ ΠΑΥΛΩ.

Ὑπὸ ΦΩΚΑ ΑΓΓΕΛΑΤΟΥ

Μυστικισμὸς δύναται νὰ μὴ σημαίνῃ μόνον τὴν ὑπὲρ λόγον κοινωνίαν τῆς ψυχῆς μετὰ τοῦ Θεοῦ, ὡς συνήθως ἐξηγεῖται. Ἠμπορεῖ νὰ χρησιμοποιηθῇ ὁ ὅρος ἀκόμη διὰ νὰ συμπεριλάβῃ ὁράσεις καὶ ἀποκαλύψεις μιᾶς περισσότερον δραματικῆς φύσεως. Ὁ Παῦλος ὁ ἴδιος εἶχε πεῖραν τοῦ εἴδους τούτου τοῦ μυστικισμοῦ, τὴν ὁποίαν περιγράφει εἰς τὴν Β΄. Κορινθ. 12, 1 καὶ ἑξῆς, ὅπου διηγεῖται ὅτι ἀνηρπάγη μέχρι τρίτου οὐρανοῦ. Ἦτο σπουδαία ἐμπειρία δι' αὐτόν, διότι ἠμπορεῖ νὰ τὴν χρονολογήσῃ ἐπακριβῶς εἰς τὴν πορείαν τῆς πολυκυμάντου ζωῆς του.

Τοῦτο ὅμως ἀποτελεῖ μίαν ἁπλῶς ἄποψιν τοῦ μυστικιστικοῦ στοιχείου παρὰ Παύλῳ, καὶ δίδει εἰς αὐτὴν ὁ ἴδιος μᾶλλον δευτερεύουσαν σημασίαν εἰς τὰς ἐπιστολάς του. Ἡ μᾶλλον οὐσιώδης ἐμπειρία τῆς κοινωνίας του μετὰ τοῦ Χριστοῦ τονίζεται ἰδιαιτέρως ἐκεῖ ὅπου ἀποφαίνεται, ὅτι ἡ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου «κέκρυπται σὺν τῷ Χριστῷ ἐν τῷ Θεῷ» (Κολ. 3, 3).

Παρομοία διάκρισις πρέπει νὰ γίνῃ τῆς ἐν Δαμασκῷ ἐμπειρίας τοῦ Παύλου ἀπὸ τὴν «ἐν Χριστῷ» ἐμπειρίαν του, ἡ ὁποία εἶναι μᾶλλον ὁμαλοῦ χαρακτῆρος. Τὸ ὅραμα τῆς Δαμασκοῦ, θεμελιῶδες καὶ ἀποφασιστικὸν διὰ τὴν μετὰ ταῦτα ζωήν του, εἶναι πιθανῶς ὑπερβολικὸν νὰ καταταγῇ εἰς ἴσην μοῖραν μὲ τὸν ἐνοικοῦντα ἐν αὐτῷ Χριστὸν τῶν μετὰ ταῦτα ὁραματισμῶν του. Ἀναμφιβόλως ἡ ἐμπειρία αὐτὴ διέφερε βασικῶς ἀπὸ ἄλλας μεταγενεστέρας, ὅπως ὁ ἴδιος φαίνεται ὅτι δέχεται. Περιγράφει τὸν ἑαυτόν του ὡς γεννηθέντα, τρόπον τινά, ὑπερφυσικῶς. «Οὐδὲ γὰρ ἐγὼ παρὰ ἀνθρώπου παρέλαβον αὐτὸ οὔτε ἐδιδάχθην, ἀλλὰ δι' ἀποκαλύψεως Ἰησοῦ Χριστοῦ» (Γαλ. 1, 12, πρβλ. καὶ 1, 15-16).

Ἀπαιτεῖται μεγάλη προσοχή, ὥστε νὰ μὴ κινδυνεύσῃ τις νὰ ἐκλάβῃ τὸν μυστικισμὸν τοῦ Ἀποστόλου Παύλου ὡς πανθεϊστικόν τινα τύπον, κατὰ τὸν ὁποῖον τὸ ἄτομον ἀποβάλλει τὴν προσωπικήν του ταυτότητα διὰ τῆς ἀπορροφήσεώς του ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἐν Χριστῷ. Κατὰ τὸν Παῦλον, ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι γνωρίζουν τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ ἐν τῇ ἐσωτερᾳ του πραγματικότητι, δὲν ἀπορροφῶνται ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ ἀποκτοῦν τὸ δῶρον τῆς υἱοθεσίας: «Ὅσοι γὰρ Πνεύματι Θεοῦ ἄγονται, οὗτοί εἰσιν υἱοὶ Θεοῦ» (Ρωμ. 8, 14).

Ἓν χωρίον, τὸ ὁποῖον θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ ἑρμηνευθῇ μὲ τὸ πνεῦμα τῆς πανθεϊστικῆς ἀπορροφήσεως — «Ζῶ δὲ οὐκέτι ἐγώ, ζῇ δὲ ἐν ἐμοὶ Χριστὸς» — διασαφηνίζεται ἀπὸ τὴν συνέχειάν του «ὃ δὲ νῦν ζῶ ἐν σαρκί, ἐν πίστει ζῶ τῇ τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ (Γαλ. 2, 20).

Ἄλλοι ἐρευνηταί, διὰ νὰ προφυλάξουν τὸν Παῦλον ἀπὸ πανθεϊστικὴν προσβολήν, διαιροῦν τὴν μυστικιστικήν του ἐμπειρίαν εἰς δύο τύπους. Ὁ ἕνας εἶναι ὁ «παθητικὸς» τύπος, κατὰ τὸν ὁποῖον τὸ ἄτομον ἐκλαμβάνει τὴν πεῖραν του ὡς προϊὸν τῆς ἐνεργείας τοῦ Θεοῦ καὶ θέτει τὴν προσωπικὴν ἐνέργειαν ἐν δευτέρᾳ μοίρᾳ. Ὁ ἄλλος εἶναι «ὁ ἐνεργὸς» τύπος, κατὰ τὸν ὁποῖον τὸ ἄτομον ἐπιζητεῖ τὸν Θεὸν ἐξ ἰδίας πρωτοβουλίας καὶ θέτει τὴν ἐνέργειαν τοῦ Θεοῦ ὡς ἐπακόλουθον. Κατ' αὐτούς, ὁ Παῦλος εἶχε τὸν μυστικισμὸν τοῦ παθητικοῦ τύπου. Ὁ Θεὸς ἐν Χριστῷ εἶχε τὴν πρωτοβουλίαν.

Ὑπάρχει μεγάλη διαφορὰ γνωμῶν ὡς πρὸς τὸν βαθμὸν καὶ τὴν σημασίαν τοῦ μυστικιστικοῦ στοιχείου παρὰ Παύλῳ. Μερικοὶ δίδουν ἔμφασιν εἰς τὴν δικαίωσιν, παραθεωροῦντες συχνὰ τὴν ἐσωτερικὴν κοινωνίαν τῆς ψυχῆς μετὰ τοῦ Χριστοῦ, ὅπως συμβαίνει μὲ τοὺς ὀπαδοὺς τῆς θεολογίας τοῦ Barth. Ἄλλοι, ἐνῷ τονίζουν τὴν δικαίωσιν καὶ τὸν ἁγιασμόν, δὲν ἀποδίδουν σοβαρὰν σημασίαν εἰς τὴν ἔμφασιν «ἐν Χριστῷ». Ὅλοι ὅμως παραδέχονται ὅτι τὸ μυστικιστικὸν στοιχεῖον παρὰ Παύλῳ ἔχει θετικὴν ἐπιρροὴν εἰς τὴν ζωὴν καὶ τὴν διδασκαλίαν του.

Ἡ καρδία τῆς θρησκείας τοῦ Παύλου εἶναι ἡ ἕνωσις μετὰ τοῦ Χριστοῦ. Τοῦτο, περισσότερον ἀπὸ τὴν συνδιαλλαγήν, περισσότερον ἀπὸ τὴν δικαίωσιν, περισσότερον ἀπὸ τὸν ἁγιασμόν, ἀποτελεῖ τὸ κλειδί, τὸ ὁποῖον ἀνοίγει τὴν θύραν διὰ νὰ ἀποκαλύψῃ τὰ μυστικὰ τῆς ψυχῆς του. Μέσα εἰς τὰ ἅγια τῶν ἁγίων, τὰ ὁποῖα ἀπεκαλύφθησαν, ὅταν τὸ καταπέτασμα ἐσχίσθη εἰς δύο ἀπὸ ἄνωθεν ἕως κάτω, κατὰ τὸ ἀλησμόνητον ἐκεῖνο ἐπεισόδιον παρὰ τὴν Δαμασκόν, ὁ Παῦλος ἀντίκρυσε τὸν Χριστὸν νὰ τὸν καλῇ εἰς ἄπειρον ἀγάπην ἐν τῇ ἑνώσει μετ' αὐτοῦ.

Ἡ ἐμπειρία τοῦ Παύλου παρὰ τὴν Δαμασκὸν δὲν ἀποτελεῖ οὔτε τὴν ἀφετηρίαν, οὔτε τὴν συνισταμένην τοῦ μυστικισμοῦ του, ἂν καὶ δὲν εἶναι νοητὸν ὅτι ἀφῆκεν αὐτὸν ἀνεπηρέαστον. Ὁπωσδήποτε, ἡ μετὰ ταῦτα ἐμπειρία τοῦ Παύλου περὶ Χριστοῦ πηγάζει ἐκ τῆς πίστεως αὐτοῦ εἰς τὴν ἀνάστασιν. Τὸ πνεῦμα τῆς ἐσωτερικῆς του ἐμπειρίας ἦτο ὁ Ἀναστὰς Χριστός. Ἀσχέτως ἂν ἐγνώριζε τὰς περὶ ἀναστάσεως ἱστορικὰς πληροφορίας πρὸ τῆς Δαμασκοῦ ἢ ὄχι, παραμένει βέβαιον ὅτι μόνον μετὰ ταῦτα τὸ ζῶν πνεῦμα τοῦ Χριστοῦ ἔγινε γνωστὸν εἰς αὐτόν. Ἡ Ἀνάστασις δὲν ἦτο κυρίως πίστις· ἦτο κάτι τι τὸ δεδομένον. Ἦτο μία πραγματικότης, ἡ ὁποία ἠδύνατο νὰ γίνῃ ἀποδεκτὴ διὰ τῆς πίστεως. Ἐκ τούτου, ἡ μετὰ ταῦτα ἐσωτερικὴ γνῶσις τοῦ Παύλου περὶ τοῦ Πνεύματος τοῦ Χριστοῦ ταυτίζεται μὲ τὸν Ἀναστάντα Χριστόν, κατὰ τὴν πρᾶξιν ἡ ὁποία ἐπεκράτει ἀπὸ τῆς συστάσεως τῆς πρώτης Ἐκκλησίας.

Διὰ νὰ περιγράψῃ τὴν ἐσωτερικὴν αὐτὴν ἐμπειρίαν του περὶ τοῦ Ἀναστάντος Χριστοῦ, ὁ Παῦλος χρησιμοποιεῖ τὸν ὅρον «ἐν Χριστῷ» ἢ παρομοίαν ἔκφρασιν, ὅπως «ἐν Κυρίῳ» ἢ «ἐν αὐτῷ» τοὐλάχιστον 164 φοράς, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δὲν παρατηρεῖται εἰς τοὺς ἄλλους συγγραφεῖς τῆς Καινῆς Διαθήκης. Ὁμιλοῦντες, ἐπὶ παραδείγματι, οἱ συνοπτικοὶ περὶ τῆς κοινωνίας μετὰ τοῦ Ἰησοῦ χρησιμοποιοῦν τὴν πρόθεσιν «μετὰ» καὶ ὄχι

«ἐν». Ἀντιθέτως, ὁ Παῦλος, εἰς τὴν αὐτὴν περίπτωσιν, οὐδέποτε χρησιμοποιεῖ τὴν πρόθεσιν «μετὰ» ἀλλὰ πάντοτε τὴν πρόθεσιν «ἐν». Εἶναι χαρακτηριστικόν, ὅτι εἰς τὸ προοίμιον τῆς ἐπιστολῆς του πρὸς Ἐφεσίους χρησιμοποιεῖ τὴν ἔκφρασιν «ἐν Χριστῷ» ἢ ἄλλην παρεμφερῆ δωδεκάκις μέσα εἰς 12 στίχους.

Ὁ Παῦλος μεταβαίνει ἐκ τῆς φράσεως «ἐν Χριστῷ» εἰς τὴν φράσιν «ἐν Πνεύματι», σχεδὸν ὡς ἐὰν δὲν ὑπῆρχε διάκρισις μεταξὺ τῶν δύο. Καὶ πρὸς τὴν φράσιν «ἐν Πνεύματι» ἡ φράσις «τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ ἐν ὑμῖν» εἶναι ἀπολύτως συνώνυμος. Τοιουτοτρόπως, εἰς τὴν πρὸς Ρωμαίους (8, 9) γράφει: «Ὑμεῖς δὲ οὐκ ἐστὲ ἐν σαρκί, ἀλλ' ἐν πνεύματι, εἴπερ Πνεῦμα Θεοῦ οἰκεῖ ἐν ὑμῖν».

Ἡ προσωπικὴ καὶ μυστικὴ ἔννοια, μετὰ τῆς ὁποίας ὁ Παῦλος ἐχρησιμοποίησε τὸν ὅρον «ἐν Χριστῷ», εἶναι προφανὴς ἐκ τῆς ἀντιθέσεως αὐτῆς πρὸς τοὺς ὅρους, τοὺς ὁποίους ἐχρησιμοποίησε διὰ νὰ περιγράψῃ τὴν πρὸ τῆς ἐπιστροφῆς του εἰς Χριστὸν κατάστασιν. Τότε ἦτο «ἐν σαρκὶ» (Ρωμ. 7, 5), «ἐν ταῖς ἁμαρτίαις» (1 Κορ. 15, 17), «ἐν τῷ Ἀδὰμ» (1 Κορ. 15, 22), «ἐν νόμῳ» (Γαλ. 5, 4), «ἐν τῷ κόσμῳ» (Ἐφεσ. 2, 12).

Ὅπως ἀκριβῶς αἱ φράσεις αὗται δίδουν τὴν εἰκόνα τῆς ἐσωτερικῆς καταστάσεως τοῦ Παύλου, ὡς ἦτο πρὶν ἢ γνωρίσῃ τὸν Χριστόν, ἔτσι ὁ ὅρος «ἐν Χριστῷ» ἀπολύτως προσωπικός, περιγράφει τὴν πραγματικὴν εἰκόνα τῆς ἐσωτερικῆς του ζωῆς, μετὰ τὴν ἀποκάλυψιν τοῦ Ἀναστάντος Χριστοῦ εἰς αὐτόν.

Εἶναι ἄξιον προσοχῆς ὅτι, καθὼς ὁ Παῦλος ἐγήρασκε καὶ ἡ δευτέρα ἔλευσις τοῦ Κυρίου δὲν ἐπραγματοποιεῖτο, ἡ χρῆσις τοῦ ὅρου «ἐν Χριστῷ» ἐπολλαπλασιάζετο. Ὄχι βεβαίως διότι ἀπέβαλε τὴν ἐσχατολογικήν του πεποίθησιν, ἀλλὰ διότι ἀπέδιδεν εἰς αὐτὴν ὀλιγωτέραν σημασίαν. Ἀντὶ τούτου, προσέδωκεν ἔμφασιν εἰς τὸν πλοῦτον τῆς χάριτος, ἡ ὁποία ἦτο παροῦσα «ἐν Χριστῷ». Ἔτσι, ἔγραφεν: «Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς καὶ Πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ εὐλογήσας ἡμᾶς ἐν Χριστῷ ἐν πάσῃ εὐλογίᾳ πνευματικῇ...» (Ἐφεσ. 1, 3).

Ἓν ἐκ τῶν στρυφνοτέρων χωρίων τοῦ Παύλου, τῶν σχετιζομένων πρὸς τὸ θέμα τοῦτο, εἶναι τὸ περὶ προσευχῆς, τὸ περιεχόμενον εἰς τὴν πρὸς Ρωμαίους ἐπιστολήν: «Ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ Πνεῦμα συναντιλαμβάνεται ταῖς ἀσθενείαις ἡμῶν· τὸ γὰρ τί προσευξόμεθα καθὸ δεῖ, οὐκ οἴδαμεν, ἀλλ' αὐτὸ τὸ Πνεῦμα ὑπερεντυγχάνει ὑπὲρ ἡμῶν στεναγμοῖς ἀλαλήτοις· ὁ δὲ ἐρευνῶν τὰς καρδίας οἶδε τί τὸ φρόνημα τοῦ Πνεύματος...» (8, 26-27). Ἐδῶ ἐκδηλοῦται ὁ μυστικισμὸς τοῦ Παύλου πλήρως, μὲ τὸ Πνεῦμα ἐν ἡμῖν βοηθοῦν ἡμᾶς νὰ προσευχώμεθα πρὸς τὸν ὑπερβατικὸν Θεὸν ὑπεράνω ἡμῶν (ἐντεῦθεν ὁ ὅρος «ὑπερεντυγχάνει») ὅπως ὀφείλομεν νὰ προσευχώμεθα.

Ὡς πρὸς τὰ ἀποτελέσματα τοῦ «ἐν Χριστῷ» μυστικισμοῦ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, οἱ διάφοροι θεολόγοι διαφωνοῦν. Μερικοὶ τείνουν νὰ δεχθοῦν τοῦτο ὡς τὴν βάσιν ὅλης τῆς θεωρίας τοῦ Παύλου. Ἄλλοι, ἐνῷ παραβλέπουν τὴν σημασίαν τοῦ μυστικισμοῦ του, ἰσχυρίζονται ὅτι μέγα μέρος τῆς πραγματικῆς συμβολῆς του εὑρίσκεται μέσα εἰς τὰ πλαίσια τοῦ ἀντικειμενικοῦ του σχήματος περὶ δικαιώσεως τοῦ ἁγιασμοῦ. Ἄλλοι πάλιν ἐπιδιώκουν νὰ συμβιβάσουν τὰς δύο ἀπόψεις.

Τοιαύτην περίπτωσιν ἀποτελεῖ ἡ ἑρμηνεία τοῦ χωρίου Ρωμ. 5, 8-10: «Συνίστησι δὲ τὴν ἑαυτοῦ ἀγάπην εἰς ἡμᾶς ὁ Θεός, ὅτι ἔτι ἁμαρτωλῶν ὄντων ἡμῶν Χριστὸς ὑπὲρ ἡμῶν ἀπέθανε. Πολλῷ οὖν μᾶλλον δικαιωθέντες νῦν ἐν τῷ αἵματι αὐτοῦ σωθησόμεθα δι' αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ὀργῆς. Εἰ γὰρ ἐχθροὶ ὄντες κατηλλάγημεν τῷ Θεῷ διὰ τοῦ θανάτου τοῦ Υἱοῦ αὐτοῦ, πολλῷ μᾶλλον καταλλαγέντες σωθησόμεθα ἐν τῇ ζωῇ αὐτοῦ».

Ὁ James S. Stewart ἰσχυρίζεται ὅτι ὁ Παῦλος ἐδῶ χρησιμοποιεῖ δὶς τὸ «σωθησόμεθα δι' αὐτοῦ» καὶ «σωθησόμεθα ἐν τῇ ζωῇ αὐτοῦ» κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε νὰ δίδῃ τὴν ἔμφασιν εἰς τὸ «ἐν Χριστῷ». Ὁ Dodd, ἀφ' ἑτέρου, ἐπιμένων εἰς τὸ «πολλῷ οὖν μᾶλλον», ἰσχυρίζεται ὅτι ὁ Παῦλος, ἐνῷ δίδει ἔμφασιν εἰς τὴν δικαίωσιν εἰς τὴν πρώτην ἔκφρασιν, κατόπιν περιγράφει τὴν θρησκείαν τοῦ «ἐν Χριστῷ», μετὰ τὸ «πολλῷ οὖν μᾶλλον» ὡς δίδουσαν τὴν ὀρθὴν ἑρμηνείαν τῆς τελικῆς «σωθησόμεθα ἐν τῇ ζωῇ αὐτοῦ».

Ἀπορεῖ τις, ἂν εἴτε ἡ μία εἴτε ἡ ἄλλη τῶν ἀπόψεων τούτων εἶναι ὀρθή. Ὑπάρχει πιθανότης ὅτι ὁ Παῦλος ἀνεφέρετο εἰς τὴν πίστιν του ἐπὶ τὴν δικαίωσιν («σωσηθόμεθα δι' αὐτοῦ») εἰς τὴν πρώτην πρότασιν, καὶ κατόπιν εἰς τὴν συνδιαλλαγὴν μετὰ τὴν συνδετικὴν φράσιν «πολλῷ οὖν μᾶλλον» («σωθησόμεθα ἐν τῇ ζωῇ αὐτοῦ»). Τοιουτοτρόπως ἀμφότερα δύνανται νὰ ἀναφέρωνται εἰς τὴν περὶ δικαιώσεως ἀντίληψιν, τὴν ὁποίαν συχνὰ ἐκφράζει ὁ Παῦλος εἰς τὴν θεολογίαν του.

Ἂν τοῦτο γίνῃ δεκτόν, τότε τὰ ἀποτελέσματα τῆς «ἐν Χριστῷ» πίστεως ἠμποροῦν νὰ ἐκτιμηθοῦν τελειότερον. Ἐπὶ παραδείγματι, πίστις καθ' ἑαυτὴν εἶναι ἀποτέλεσμα, τὸ ὁποῖον ὅμως δὲν πηγάζει μόνον ἀπὸ τὸν μυστικισμὸν τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς πεποιθήσεώς του εἰς τὴν ἀντικειμενικὴν καὶ ἐξιλαστικὴν ζωὴν καὶ θάνατον τοῦ Χριστοῦ. Ὁ Deissmann ἑρμηνεύει τὴν πίστιν τοῦ Παύλου ὡς ἐξ ὁλοκλήρου ἐρριζωμένην εἰς τὴν προσωπικήν του ἕνωσιν μετὰ τοῦ Θεοῦ. Ὁ A. Sabetier εἶναι ἴσως δικαιότερος πρὸς τὸν Παῦλον, ἐπιδιώκων νὰ ἑνώσῃ τὸν ἐξιλαστικὸν καὶ ἀντικειμενικὸν θάνατον τοῦ Χριστοῦ μετὰ τῆς ἐσωτερικῆς ἐμπειρίας τῆς μυστικῆς του παρουσίας. Ὁ ἴδιος ὁ Παῦλος συνδυάζει τὰς δύο ρίζας τῆς πίστεως εἰς ἓν σημαντικὸν χωρίον: «Ὁ δὲ νῦν ζῶ ἐν σαρκί, ἐν πίστει ζῶ τῇ τοῦ Θεοῦ, τοῦ ἀγαπήσαντός με καὶ παραδόντος ἑαυτὸν ὑπὲρ ἐμοῦ» (Γαλ. 2, 20).

Παρόμοιος χειρισμὸς πρέπει νὰ γίνῃ εἰς τὴν προσπάθειαν τοῦ Deissmann νὰ ἀποδείξῃ ὅτι ἡ μυστικὴ ἐμπειρία τοῦ Παύλου περὶ Χριστοῦ εὑρίσκεται ὡς προϋπόθεσις τῶν μετα-

φορῶν του περὶ σωτηρίας: ὁ ἔνοχος ἀθωοῦται, ὁ ἐχθρὸς συνδιαλλάσσεται, ἡ ὀφειλὴ χαρίζεται, καὶ ὁ δοῦλος ἐλευθεροῦται. Τοῦτο κυρίως φαίνεται ὅτι ἀποτελεῖ τὴν ἑρμηνείαν τοῦ Παύλου περὶ τοῦ ἐξιλαστικοῦ θανάτου τοῦ Χριστοῦ, κατὰ δεύτερον μόνον λόγον ἐπηρεασμένην ἀπὸ τὸν μυστικισμόν του.

Ἀφ' ἑτέρου, ἡ ἐμπειρία τοῦ Παύλου περὶ σωτηρίας, ὡς διακρινομένη ἀπὸ τὰς περὶ δικαιώσεως θεωρίας του, ἀποτελεῖ αὐτοτελὲς ζήτημα. Τοῦτο εἶναι μυστικιστικὸν θέμα ἐσωτερικῆς φύσεως καὶ εὑρίσκει τὴν πλήρη ἔκφρασίν του εἰς τὸ χωρίον: «Ταλαίπωρος ἐγὼ ἄνθρωπος· τίς με ῥύσεται ἐκ τοῦ σώματος τοῦ θανάτου τούτου; Εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν» (Ρωμ. 7, 24-25). Ὅ,τι προηγουμένως ἦτο δι' αὐτὸν ἀδύνατον, τὸ εὑρίσκει τώρα, καὶ τὸ εὑρίσκει διὰ τοῦ Πνεύματος, ἢ διὰ τοῦ Χριστοῦ.

Εἰς ἄλλας περιπτώσεις, ὁ Παῦλος χρησιμοποιεῖ τὴν ἔκφρασιν «καινὴ κτίσις», διὰ νὰ περιγράψῃ τὴν νέαν ζωήν του ἐν Χριστῷ: «Εἴ τις ἐν Χριστῷ, καινὴ κτίσις» (2 Κορ. 5, 17). Ὁ παλαιὸς ἄνθρωπος ἀντικατεστάθη ὑπὸ τῆς νέας κτίσεως καὶ τοῦτο ἀποτελεῖ παροῦσαν πραγματικότητα, ἂν καὶ ὑπολείπεται νὰ πολεμηθοῦν αἱ ἁμαρτίαι (πρβλ. Ρωμ. 7).

Ἂν πρόκειται νὰ ἀναπτυχθῇ ἐν ἠθικὸν σύστημα ἐκ τῆς διδασκαλίας τοῦ Παύλου, ἡ βάσις θὰ εὑρεθῇ εἰς τὴν ἔκφρασιν «τοῦτο φρονείσθω ἐν ὑμῖν ὃ καὶ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ» (Φίλιπ. 2, 5). Ἡ ἀναπόλησις τοῦ θανάτου τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ὁδηγεῖ τὸν Παῦλον εἰς ἀπόλυτον ἐμπιστοσύνην ἐπὶ τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ, ὄχι ὅμως ἐντελῶς ἀνεξαρτήτως ἀπὸ τὴν ἔννοιαν τῆς δικαιοσύνης. Ἴσως ἐν τῷ αὐτῷ βαθμῷ, ἡ σκέψις τῆς μυστικῆς ἐμπειρίας ὅτι εἶναι «ἐν Χριστῷ» ὁδηγεῖ αὐτὸν εἰς τὴν πίστιν ἐπὶ τὴν ἀγάπην ὡς τὴν κορωνίδα τῶν ἀρετῶν, «. . . ἡ δὲ ἐλπὶς οὐ καταισχύνει, ὅτι ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ ἐκκέχυται ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν διὰ Πνεύματος Ἁγίου τοῦ δοθέντος ἡμῖν» (Ρωμ. 5, 5).

THE ANGELIC CONDUCT OF ST. PAUL

If you investigate the angelic conduct of that blessed man, you will see that the champion for Christ surpasses in this even more than in the miracles he wrought. Why should we mention his zeal, his meekness, his constant perils, his thronging cares, his incessant grief for the churches, his compassion for the rich, his many tribulations, his daily deaths? What place in the world, what continent, what sea, knew not the conflicts of that righteous man? Even the uninhabited land knew him, and often received him when in danger. He endured every form of assault, and attained every kind of victory. Indeed, he never ceased either to struggle or to triumph.

ST. CHRYSOSTOM

Ἄλλο ἀσφαλὲς ἀποτέλεσμα τῆς ἐμπειρίας τοῦ Παύλου περὶ Χριστοῦ ὑπῆρξεν ἡ Ἐκκλησία. Ὅ,τι εἶναι ὁ Χριστὸς δι' ἓν πρόσωπον, πρέπει νὰ γίνῃ δι' ὅλους. Ὁ συλλογισμὸς αὐτὸς καταλήγει εἰς τὴν ἑνότητα τῆς Ἐκκλησίας. Κατ' ἀρχήν, τοῦτο εἶναι ἔργον τοῦ Πνεύματος: «Καὶ γὰρ ἐν ἑνὶ Πνεύματι ἡμεῖς πάντες εἰς ἓν σῶμα ἐβαπτίσθημεν, εἴτε Ἰουδαῖοι εἴτε Ἕλληνες, εἴτε δοῦλοι εἴτε ἐλεύθεροι, καὶ πάντες εἰς ἓν Πνεῦμα ἐποτίσθημεν» (1 Κορ. 12, 13). Τὸ Πνεῦμα τοῦτο εἶναι αὐτὸς οὗτος ὁ Χριστός, «ὁ δὲ Κύριος τὸ Πνεῦμά ἐστιν» (2 Κορ. 3, 17).

Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, ὁ Χριστὸς δὲν εἶναι μόνον ὁ ἱδρυτὴς τῆς Ἐκκλησίας, ἀποτελεῖ καὶ τὸν πνευματικὸν παράγοντα τῆς ζωῆς της. Ὁ Knox παρατηρεῖ, ὅτι «ἡ πρωτόγονος χριστιανικὴ Κοινότης δὲν ἀπετέλει μίαν ἐπιμνημόσυνον συγκέντρωσιν, μὲ τὰ μάτια της προσκεκολλημένα εἰς ἕνα ἀπελθόντα ἀρχηγόν. Ἦτο μία δυναμικὴ κοινωνία, θεμελιωμένη πέριξ τοῦ ζῶντος καὶ παρόντος Κυρίου».

Ἀκόμη ὅμως, ἦτο ἡ παροῦσα πραγματικότης τοῦ ἀναστάντος Χριστοῦ, ἡ «γνωστὴ» παρουσία, εἰς τὴν ὁποίαν ὁ Παῦλος ἔδωκεν ἰδιαιτέραν ἔμφασιν. Τοῦτο ἔχει μεγάλην σημασίαν διὰ τὴν χριστιανικὴν ζωὴν σήμερον, μεγαλυτέραν ἀπὸ ἐκείνην ποὺ ἠδύνατο νὰ ἔχῃ ἡ ἐσχατολογία τοῦ Παύλου. Ὁμιλῶν περὶ τῆς σημασίας, τὴν ὁποίαν ἠμπορεῖ νὰ ἔχῃ ἡ ζωὴ «ἐν Χριστῷ» κατὰ τὸν Παῦλον, ὁ James S. Stewart συνοψίζει ὡς ἑξῆς: «Τὸ εἶναι «ἐν Χριστῷ», τὸ ἔχειν τὸν Χριστὸν ἐν ἑαυτῷ, ἡ ἀντίληψις τῆς πίστεως ὡς πράγματος, τὸ ὁποῖον ὀφείλει τις νὰ φέρῃ καὶ ὄχι νὰ φέρεται ὑπ' αὐτοῦ, τοῦτο καλεῖται χριστιανισμός. Ἀκόμη περισσότερον: εἶναι ἀνακούφισις καὶ ἐλευθερία, ζωὴ μὲ μίαν ἀτελείωτον ἁρμονίαν ἐν τῇ καρδίᾳ. Σημαίνει αἴσθημα ἐντὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐφ' ὅσον διαρκεῖ ἡ ἐδῶ ζωή, σημαίνει τὴν ἀνυψοῦσαν δύναμιν τῆς παντοδυνάμου ἀγάπης, ἡ ὁποία ὅταν φθάνῃ ἡ ὥρα τοῦ θανάτου λαμβάνει τὴν πεῖραν ἑνὸς αἰωνίου ἀγκαλιάσματος».

«ΕΔΟΘΗ ΜΟΙ ΣΚΟΛΟΨ ΤΗ ΣΑΡΚΙ»

(Συνέχεια ἐκ τῆς 8ης Σελίδος)

θὰ πληγῇ ἀπὸ ἀσθένεια στομαχική. Δὲν μένει ἀμφιβολία ὅτι καὶ γι' αὐτὸν τὸν ἥρωα ἀγωνιστὴ οἱ διωγμοί, οἱ ἐξορίες καὶ οἱ στερήσεις εἶναι τὸ αἴτιο γιὰ νὰ δημιουργηθῇ στὸν ἔξοχο ἄνδρα ἕνας «σκόλοψ τῇ σαρκί», ποὺ θὰ αὐξήσῃ τὸ μαρτύριο τῆς ζωῆς του.

Ἀλλ' ἂν στὸ τέλος ὁ μόχθος ὑπέσκαψε τὴν ὑγεία τοῦ Παύλου, μέσα

στὸ κουρασμένο σῶμα του, ηὐξημένη ἀπ' τὴν Δαμασκηνὴ Λάμψη, στερεωμένη στὴν Πίστη τοῦ Κυρίου, ὑπῆρχε ἡ ψυχὴ—Ἄτλας, ποὺ μπόρεσε μέχρι τέλους νὰ φέρῃ στοὺς ὤμους της τὸ βάρος τῆς Οἰκουμένης. Πολλοὶ αἰῶνες χρειάσθησαν γιὰ νὰ στηθοῦν οἱ βωμοὶ καὶ νὰ στερεώσουν τὰ εἴδωλα. Μὰ γιὰ τὸν Ἀπόστολο τοῦ Κυρίου χρειάσθηκαν ὀλίγα μόνον χρόνια γιὰ νὰ γίνῃ γκρεμιστὴς τοῦ ψεύδους ποὺ ἑτοίμασαν οἱ αἰῶνες καὶ οἰκοδόμος τῶν «καινῶν» ποὺ τοῦ παρέδωσε ἡ Ἀλήθεια τοῦ Θεοῦ. Ἀποδείχθηκε ἄξιος τοῦ Δαμασκηνοῦ Προσκλητηρίου.

* * *

Αἰώνιος νικητής, ὁ γιγαντομάχος τῆς Ἀλήθειας, μέσα στὶς 14 ἐπιστολές του, ποὺ φέρνουν τὴν σφραγῖδα τῆς Δωρεᾶς τοῦ Ἐκλεκτοῦ, ἐπισκοπεῖ τὸ παγκόσμιο ἔργο του. Ταξειδεύτρα ἡ ψυχή του, φλογισμένη ἀπ' τὴν φωτιὰ τῆς πίστεως, ἀγκαλιάζει τὸ πελώριο ἔργο του. Ἡ «καινὴ κτίσις» εἶναι ὁ ἀγαπημένος στοχασμὸς τοῦ Δυνατοῦ. Ἡ προσταγὴ τῆς Δαμασκοῦ ἔφθασε πλέον στὴν ὁλοκλήρωσή της. Ὁ Σταυραετὸς τῆς Οἰκουμένης εἶναι ἕτοιμος τώρα γιὰ τὸ στερνὸ ὑψιπέταγμα.

Ὁ θάνατος δὲν τρομάζει τὸν πιστὸ Ἀγωνιστή. Τὸν διέκρινε πάντα σιμά του καὶ στάθηκε ἡρωϊκὰ ἀπέναντι στὴν τρομερὴ ἀπειλή του. Ὁ Παῦλος ἔχει παύσει πρὸ πολλοῦ νὰ ζῇ γιὰ τὸν κόσμον τοῦτον. Δὲν θὰ χρειασθῇ περισσότερη ἐνόχληση γιὰ νὰ ἀντιτάξῃ στὴν φοβέρα τοῦ θανάτου τὴν ρωμαλέα εἰρωνία: «Ἐμοὶ τὸ ζῆν Χριστὸς καὶ τὸ ἀποθανεῖν κέρδος». Φίλιπ. 1:21)

Εἶναι κάπως τολμηρὴ ἡ παραδοχὴ ὅσων λέγονται γιὰ τὴν πιθανὴ θέσι τοῦ τάφου τοῦ Ἀποστόλου τῆς Οἰκουμένης. Μὰ ὡς ἐπιτύμβιο ἐπίγραμμα, ἄσχετα ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τῆς ἐπιγραφῆς, τὸ εὐλαβικὸ ρῆμα φαίνεται μὲ ἐπιμέλεια διαλεγμένο. Μέσα σ' αὐτό, εὐλαβικά, ἀπέριττα, μὲ τὴν αἰώνια γλῶσσα τοῦ πιστοῦ, μίλησε ἡ ψυχὴ τοῦ Θείου Παύλου: «Ἐμοὶ τὸ ζῆν Χριστὸς καὶ τὸ ἀποθανεῖν κέρδος».

ΕΡΓΑΤΕΣ ΤΟΥ ΑΜΠΕΛΩΝΟΣ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ

ΕΝΑΣ ΛΑΪΚΟΣ ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

Πρόκειται περὶ ἑνὸς Λαϊκοῦ Ἱεραποστόλου ἀπὸ τοὺς πρωτοπόρους Ἕλληνας. Εὑρίσκεται ἐγκατεστημένος εἰς τὸ Μπέθλεχεμ τῆς Πενσυλβανίας. Ὅπως καὶ οἱ ἄλλοι πρωτοπόροι, ἦλθεν εἰς τὴν Ἀμερικὴν στερούμενος τῶν πάντων. Οὔτε ὑλικὰ ἐφόδια εἶχεν, οὔτε μεγάλας διανοητικὰς ἀποσκευάς. Ἐπεδόθη ὁλοψύχως εἰς μίαν βιοποριστικὴν ἐργασίαν. Μὲ τὴν εὐθύτητα, τὴν εἰλικρίνειαν καὶ τὴν ἐργατικότητα, εὐδοκίμησεν ὅπως οἱ περισσότεροι ἀπὸ τοὺς πρωτοπόρους Ἑλληνοαμερικανούς μας Ὀρθοδόξους. Ἀπέκτησε καλὴν κατάστασιν καὶ τέκνα ἐργατικά, νομοταγῆ ὅπως αὐτός. Καὶ τώρα, ἀπό τινος χρόνου, ὁ Δημήτριος Θεοδωρίδης ἀσχολεῖται, μὲ τί νομίζετε;

Μὲ τὴν διάδοσιν τῶν Ἁγίων Γραφῶν, τῶν τεσσάρων Εὐαγγελίων καὶ τῶν Ἐπιστολῶν, τῶν δύο τούτων τόμων, ποὺ ἀπὸ ἔτους καὶ πλέον ἐξῆλθον τῆς γραφίδος τοῦ σοφοῦ κ. Π. Τρεμπέλα καὶ κυκλοφοροῦν ὅσον πάρα πολὺ ὀλίγα βιβλία εἰς ὁλόκληρον τόν κόσμον. Ὁ λαϊκὸς Ἱεραπόστολος κ. Δ. Θεοδωρίδης ἔχει διανείμη μέχρι σήμερον, ὄχι ἑκατοντάδας, ἀλλὰ χιλιάδας τινὰς ἀντιτύπων τῶν δύο τούτων τόμων, τοῦ Εὐαγγελίου καὶ τῶν Ἐπιστολῶν, ποὺ συνοδεύεται τὸ κείμενόν τους μὲ παράφρασιν ὡραιοτότην ἡ ὁποία διασαφηνίζει κάθε δύσκολον σημεῖον τοῦ πρωτοτύπου. Διανέμει τοὺς τόμους τούτους ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον δωρεάν. Ἂν δὲ ὑπάρξουν καὶ πρόσωπα ποὺ θέλουν νὰ πληρώσουν, δέχεται ἓν δολλάριον διὰ κάθε τόμον. Πρέπει ὅμως νὰ σημειωθῇ ὅτι ὅλα τὰ παρ' αὐτοῦ εἰσπραττόμενα δολλάρια τὰ ἀποστέλλει εἰς τὴν Ἀρχιεπισκοπὴν διὰ νὰ χρησιμοποιηθοῦν εἰς τοὺς φιλανθρωπικοὺς σκοπούς της.

Ἡ Ἑλληνικὴ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία τῆς Ἀμερικῆς εἶναι βαθύτατα εὐγνώμων πρὸς τὸν Παντοδύναμον Θεὸν διότι δίδει τὴν φώτισιν καὶ καθοδήγησιν αὐτοῦ εἰς πρόσωπα ὅπως ὁ λαϊκὸς Ἱεραπόστολος κ. Δημήτριος Θεοδωρίδης. Χάριτι Θείᾳ, ἔχομεν καὶ τοιαῦτα πρόσωπα πνευματικὰ εἰς τὰς Κοινότητάς μας. Τοιούτων δὲ προσώπων ἰδιαιτέρως σήμερον ἔχομεν ἀνάγκην τεραστίαν, διότι ὅταν αἱ Κοινότητές μας, ποὺ εἶναι οἰκονομικῶς τόσον ἀκμαῖαι, ἀποκτήσουν καὶ μέλη μὲ τόσον βαθεῖαν πνευματικὴν ζωήν, τότε ἀναμφιβόλως ἡ Ἑλληνικὴ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία τῆς Ἀμερικῆς θὰ ἔχῃ νὰ παρουσιάσῃ τοὺς πλουσίους καρποὺς τοὺς ὁποίους ὅλοι περιμένομεν καὶ εὐχόμεθα προσευχόμενοι ἐκτενῶς καὶ ἀδιαλείπτως πρὸς τὸν Θεὸν νὰ τοὺς ἀποκτήσωμεν.

Ἂς ἀποτελῇ ἀντικείμενον καὶ τὸ περιεχόμενον τῆς προσευχῆς ὅλων ἐκείνων τῶν Χριστιανῶν ποὺ ἔχουν λάβει προσωπικὴν πεῖραν τῆς δυνάμεως τῆς προσευχῆς, ὅπως αἱ ζωογόνοι ἀκτῖνες τῆς χάριτος τοῦ Παναγίου Πνεύματος πέσουν ἐπάνω εἰς ὅσον τὸ δυνατὸν περισσοτέρους διὰ νὰ παρουσιασθοῦν καὶ ἄλλοι μὲ τὰ αἰσθήματα, τὴν βαθεῖαν ἀλληλεγγύην καὶ τὸν ψυχικὸν πλοῦτον τοῦ λαϊκοῦ Ἱεραποστόλου κ. Δημητρίου Θεοδωρίδου.

ΣΚΕΨΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Η ΕΒΔΟΜΑΣ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΠΑΥΛΟΥ

Δύο ἑβδομάδες πανηγυρίζονται ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀμερικῆς. Ἡ τῶν Ἑλληνικῶν Γραμμάτων καὶ ἡ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου. Καὶ αἱ δύο συνδέονται στενώτατα. Ἀποτελοῦν τὸ δίπτυχον τοῦ Ἑλληνοχριστιανικοῦ πολιτισμοῦ. Ἄνευ τῶν Ἑλληνικῶν γραμμάτων ὁ σημερινὸς πολιτισμὸς εἶναι ἀκατανόητος. Ἄνευ αὐτῶν, δηλονότι, δὲν θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ ὁμιλοῦμεν σήμερον περὶ πολιτισμοῦ. Καὶ ἄνευ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου ὁ χριστιανισμὸς ἐπίσης δὲν εἶναι νοητός. Διότι ἐὰν ὁ θεάνθρωπος τὸν ἵδρυσε, τὸ σκεῦος τῆς ἐκλογῆς του τὸν διέδωσε, τὸν διεσάφισε, τὸν ἐνεβάθυνε, ἐσχολίασε τὰ θεμελιώδη καὶ βασικὰ δόγματα. Δι' ἀμφότερα ὀφείλομεν νὰ εἴμεθα βαθύτατα εὐγνώμονες εἰς ἐκεῖνον, «ἐκ τοῦ ὁποίου πᾶσα δόσις ἀγαθὴ καὶ πᾶν δώρημα τέλειόν ἐστι καταβαῖνον». Οἱ πνευματικοὶ ἡγέται τῶν εὐλογημένων κοινοτήτων μας ἂς φροντίσουν καὶ κατὰ τὴν ἐφετεινὴν ἑβδομάδα τοῦ Ἀποστόλου Παύλου νὰ ἐμπνεύσουν εἰς τοὺς χριστιανούς μας τὴν ἀγάπην καὶ τὸ ἐνδιαφέρον πρὸς τὴν μελέτην τῶν ἐπιστολῶν τοῦ οὐρανοβάμονος καὶ πρὸς τὴν μίμησιν τῆς «ἐν Χριστῷ» ζωῆς του. Αὐτὸς θὰ εἶναι ὁ ἰδεωδέστερος τρόπος τοῦ ἑορτασμοῦ τῆς ἑβδομάδος ταύτης.

ΚΑΤΗΧΗΤΙΚΟΝ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟΝ

Κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ὠργανώθη, ὡς γνωστόν, ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς καὶ ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ διευθυντοῦ τοῦ γραφείου Κατηχητικῶν Σχολείων καὶ τῆς Ἀκαδημίας Ἁγίου Βασιλείου κ. Φωκᾶ Ἀγγελάτου κατηχητικὸν φροντιστήριον. Τὸ φροντιστήριον αὐτὸ εἶχε σημειώσει μεγάλην ἐπιτυχίαν. Περὶ τὰς 48 ἐκ τῶν κατηχητριῶν τῶν ἐν Ἀμερικῇ Κοινοτήτων μας προσῆλθον εἰς αὐτό. Ὅλαι ἀνεχώρησαν κατενθουσιασμέναι, τόσον ἀπὸ τὴν δεκαπενθήμερον διαμονήν των εἰς τὴν Ἀκαδημίαν, ὅσον καὶ ἀπὸ τὴν ὠφέλειαν ποὺ ἀπεκόμισαν. Ἐφέτος, πρωτοβουλίᾳ καὶ πάλιν τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς, ὀργανοῦται ἐν τῇ αὐτῇ Ἀκαδημίᾳ κατηχητικὸν φροντιστήριον, ἐντὸς τοῦ μηνὸς Ἰουλίου. Ἐλπίζομεν καὶ πιστεύομεν ὅτι περισσότεραι κατηχήτριαι θὰ προσέλθουν τὸ ἔτος αὐτό. Εἶναι ἀνάγκη καὶ πρέπει νὰ σπεύσουν οἱ Ἱερατικοὶ Προϊστάμενοι τῶν Κοινοτήτων μετὰ τῶν Διοικητικῶν Συμβουλίων νὰ ὑποδείξουν τὸ ταχύτερον τὰ πρόσωπα ποὺ θὰ ἀποστείλουν, διότι τὸ ὅριον τοῦ χρόνου ποὺ ἔχουν εἰς τὴν διάθεσίν των εἶναι πολὺ μικρόν.

Η ΕΞΟΜΟΛΟΓΗΣΙΣ

Πολὺ εὐχάριστα καὶ ἐνθαρρυντικὰ εἶναι τὰ ἀποτελέσματα ποὺ ἀναφέρουν εἰς τὴν Ἱερὰν Ἀρχιεπισκοπὴν οἱ Αἰδεσ. Ἱερατικοὶ Προϊστάμενοι τῶν Κοινοτήτων μας, ὡς πρὸς τὸ μυστήριον τῆς Ἱερᾶς Ἐξομολογήσεως κατὰ τὴν παρελθοῦσαν Μεγάλην Τεσσαρακοστὴν καὶ τὴν Μεγάλην Ἑβδομάδα. Ὁ ἀριθμὸς τῶν προσελθόντων εἰς τὸ μυστήριον ὑπερβαίνει τὸν ἀριθμὸν τῶν προηγουμένων ἐτῶν κατὰ πολύ. Τὸ γεγονὸς τοῦτο τὸ παρήγορον καὶ εὐχάριστον, ἀποτελεῖ ἀπόδειξιν τρανὴν ὅτι ἤρχισε νὰ καλλιεργῆται σοβαρῶς εἰς τὸ ποίμνιον τῶν Κοινοτήτων μας ἡ πνευματικὴ ζωή. Ὅπου ὁ ἱερεὺς διεφώτισεν, ἐπέμεινε, καὶ πατρικῶς καθωδήγησεν ἐκεῖ ἡ ἐπιτυχία ἦτο μεγάλη καὶ ἱκανοποιητική. Ἂς μὴ λησμονῶμεν ὅμως ὅτι πολλὰς προσπαθείας ἀκόμη ὀφείλομεν νὰ καταβάλωμεν διὰ τὴν ἀναγνώρισιν τῆς ἀξίας καὶ ἐπικράτησιν τοῦ ὑποχρεωτικοῦ τούτου μυστηρίου.

Η 12η ΚΛΗΡΙΚΟΛΑΪΚΗ

Ἐπανερχόμεθα καὶ πάλιν ἐπὶ τῆς 12ης Κληρικολαϊκῆς. Θὰ συνέλθῃ τὴν τελευταίαν ἑβδομάδα τοῦ Ὀκτωβρίου εἰς τὴν Σαβάνναν τῆς Γεωργίας. Ἡ ὀργανωτικὴ ἐπιτροπὴ μὲ δραστηριότητα μεγάλην ἀπὸ πολλοῦ ἤρχισε τὰς ἐνεργείας της, ποὺ ἀποτελοῦν ἐγγύησιν διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῆς κληρικολαϊκῆς ταύτης συνελεύσεως, τουλάχιστον ὅσον ἀφορᾷ τοὺς ὅρους ὑπὸ τοὺς ὁποίους θὰ διεξαχθοῦν αἱ ἐργασίαι της. Ὡρίσθη τὸ ξενοδοχεῖον εἰς τὸ ὁποῖον θὰ μένουν κοινοτικοὶ ἀντιπρόσωποι. Εὑρίσκεται τοῦτο ἐννέα μίλια ἔξω ἀπὸ τὴν Σαβάνναν καὶ ἀπὸ ἀπόψεως εὐκολιῶν καὶ διαμονῆς ἀνέτου εἶναι τῷ ὄντι ἰδεῶδες. Ὡργανώθησαν αἱ διάφοροι ἐπιτροπαί, ποὺ θὰ προσφέρουν τὰς ὑπηρεσίας των εἰς τοὺς κληρικοὺς καὶ λαϊκοὺς ἀντιπροσώπους. Ἐν γένει δὲ τίποτε, ἀπὸ τοῦδε, δὲν παρελείφθη, ποὺ θὰ ἐξησφάλιζε τὴν ὁλοκληρωτικὴν ἐπιτυχίαν τῆς 12ης Κληρικολαϊκῆς Συνελεύσεως. Καὶ αὐτὰ μὲν ὡς πρὸς τὴν ὀργανωτικὴν ἐπιτροπὴν τῆς Κοινότητος Σαβάννας. Καθῆκον τώρα ἔχουν ὅλαι αἱ λοιπαὶ κοινότητες νὰ ὁρίσουν τὸ ταχύτερον, ἂν δὲν ὥρισαν εἰσέτι, τοὺς ἀντιπροσώπους των. Καμμία κοινότης ἀπὸ τὰς 340 περίπου τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς δὲν πρέπει νὰ παραλείψῃ νὰ στείλῃ τοὺς ἀντιπροσώπους της. Εὐχαρίστως δὲ πληροφορούμεθα ὅτι ἡ Νότιος Ἀμερικὴ θὰ ἀντιπροσωπευθῇ διὰ τοῦ Θεοφιλ. Ἐπισκόπου Ἀβύδου καὶ τοῦ κ. Ν. Κονιαλίδου.

«Ἀνανεοῦσθαι δὲ τῷ πνεύματι τοῦ νοὸς ὑμῶν, καὶ ἐνδύσασθαι τὸν καινὸν ἄνθρωπον τὸν κατὰ Θεὸν κτισθέντα ἐν δικαιοσύνῃ καὶ ὁσιότητι τῆς ἀληθείας».

(Ἐφεσ. 4, 24)

ST. PAUL AND SOCIAL PROBLEMS

By Rev. JOSEPH G. VASILIOU
St. Paul, Minnesota

Society in all generations has had to deal with certain problems affecting the status, economic, social and moral welfare of the individual. These were the economic security, equal opportunity for the pursuit of happiness, religious and political freedom and many other matters which constitute the normal welfare of the individual living with other people. In our generation and particularly in the last twenty-five years these problems have become issues of national and international character. People discuss them, and the leaders of the people in many lands and areas of our world search earnestly to find the right solutions to these problems.

The Church in Old Testament times and Christianity in its long history repeatedly has had to take a stand in defense of the individual and against oppression and exploitation. The Christian Church must witness in this world, or at least pass judgment on the matters which affect the life and the welfare of man in this life as well as in the life to come. In view of this fact and in view of the fact that these issues and the study of them will constitute one of the areas which the Assembly of the World Council of Churches will consider August 15-31, 1954, in Evanston, Illinois, it may be profitable for us to try and discover what is the mind of St. Paul on these issues.

Of course, St. Paul was not a sociologist, neither a theorist in social science. He did not have any of the zeal and fire of the prophets of Israel like Amos and many other champions of social justice. St. Paul's thinking was concerned primarily with matters other-worldly, with the things of the spirit. He was concerned with inward peace and righteousness of daily life. Yet as we study his writings and his actions we discover his implicit and explicit teachings on these social issues.

One of the issues in our modern times, and one which baffles the Christian and challenges the position of the Christian Church, is that of war and peace. The holy apostle is not explicit on this subject, but he is explicit in the position that every man is involved in a warfare—a warfare against spiritual darkness and powers. This being true, then everyone is a Christian soldier, and the panoply of the Christian warrior (Ephesians 6:12 ff.) is spiritual armament. Every Christian should arm himself for this warfare with spiritual qualities. If St. Paul was drafted into the army and was compelled to fight, he would have gone to the front following the course of non-resistence. The Orthodox Church, in nearly every case, supported the state in its efforts to free the country from the enemy. This has been for certain true in the case of Greece. And today our Christian nations are confronted with a vicious and atheistic philosophy of life, the ideology of Communism, and again the Christian Church must take a stand against it. Yet, one wonders in the end if war ever solved any moral problem. St. Paul teaches that all men must live in peace with each other.

Another issue which is frequently discussed by moral and social theorists is the question of the acquisition, the possession, and proper distribution of wealth. At this point St. Paul follows the pattern of Jewish thinking, the teachings of his fathers. He is not modernistic about it. For him, money, property, possession of goods—to all these, man has no inherent right or claim. All belong to God, and man is only a steward or a trustee, and whatever increase or accumulation comes to man is due to the fact that God has given man the power, the faculties, and the opportunity for the increase. Man, therefore, must stand always in a state of gratitude to God and in readiness to help other people. Any other course would be fatal to man's spirituality. If the rich ignore this principle (I Timothy 6:7-10, 17-19) they could be lost. How well St. Paul expresses this true Christian altruism when he says, "God loveth a cheerful giver," and how fittingly he epitomizes the true Christian attitude towards money and possessions when he quotes the words of our Lord (Acts 20:35), "It is more blessed to give than to receive." How mistaken are some of our Christian people who seem to be dominated by the thirst for making or gaining more goods and larger possessions and then hold on to their acquisitions "tooth and nail," as the saying goes. They act as if they will carry their wealth into the other world and completely ignore the teachings of the great apostle.

The relationship of the church and state, that is political and religious freedom, is another matter about which we read and think extensively in our day. On this question St. Paul is explicit. In his letter to the Romans, Chapter 13, verses 1-7, he makes a comprehensive statement about it. The state, and the rulers of it, are to be respected and obeyed, because they operate under the grace and approval of God. In this respect the Church may exist as a spiritual state within the frame of the political system, and at no time should it dictate to the state. The citizens then, laymen and clergy, must conform to the laws and ordinances of the state. And, of course, it is assumed that the Church

will be free and unmolested by the state in its efforts to maintain its own system and expand its influence on the irreligious. The question then arises of what St. Paul would do if he were living under one of the totalitarian systems behind the Iron Curtain. I believe he would do just what he did under Nero — obey the laws of the state, but try to preach and conserve and defend the religious values. That is exactly what the Orthodox Church is doing behind the Iron Curtain.

The Church seems to have taken a tenable position. Rather than enter upon all-out war with no hope of victory, or go underground, it may be better to operate under limited freedom and try to conserve and propagate the faith and give moral support to the people until such time God will put His hand upon the situation and bring delivery.

But when it comes to religious freedom pure and simple, and pressure from another religious group, the great apostle is not only explicit but also vehement. His letter to the Galatians is an eloquent statement against encroachment of one religious group upon another, and a great defense of religious freedom. How tragic it has been for people in the history of modern Europe, that certain well-known branches of Christianity never learned and applied this great lesson; or if they learned it, conveniently ignored it, and invaded the rights and the life of whole communities, imposing their religion on the conquered by political pressure or even force. Even Orthodox communities of Christians — thousands of them — have been compelled by the same tactics of another Christian branch to alter their religious thinking and change their religious allegiance to another church. And religious intolerance and bigotry are still two great threats to religious freedom and to the democratic way of life. We Orthodox people with clear conscience can be thankful that our Church in its glorious history has never even attempted to impose its teachings, by force or otherwise, upon any group of people.

During the days of St. Paul there was in existance and widely prevalent the vicious system of human slavery. The great apostle seems to have accepted the system as one of the human institutions, and even though he does not speak in favor of it, he says nothing against it. Rather he advises the slaves to accept their lot, obey their masters, and concentrate on the things spiritual (Ephesians 6:5; Colossians 3:22). He could hardly be blamed for his tolerance of the slave system, and certainly we cannot judge him with the standards of our own generation. Yet one can say that St. Paul, who understood the mind of Christ better than aynone else, could not have missed the implications of the teachings of Jesus about the integrity and the sacredness of human personality.

Finally, there was a question upon which he was called to give his judgment, and that was the question of marriage. In his first letter to the Corinthians, in the first part of chapter 7, he discusses both marriage and celibacy. He recognizes marriage as an honorable estate, and very expedient for some people. He prefers and advocates celibacy for all men; but if you follow this principle to its absolute conclusion, even St. Paul would reject it as an unworkable rule for all men. Therefore, he advocates for those who do not want or are not able to remain celibate to get married. There is no sin in marriage. In this respect St. Paul follows the teachings of Christ, particularly concerning the men who enter the service of the church. Accordingly, there may be both married and single clergymen in the service of the church. One branch of Christianity during a late period in the history of the church and in direct violation of the teachings of St. Paul, and the practice of the Apostolic Church, abolished marriage among the clergy on the higher as well as on the lower levels. The position of our church on that question is more tenable, yet there are some serious misgivings about the practical results of modern monasticism. Positive and wholesome and vital celibacy is based on the theory not of an escape from the world, but rather on the idealism of a complete detachment from the world for the sake of the Gospel. When a man is motivated by such pure aspirations and he feels that he wants to spend all the hours of his life, all of his efforts, and direct all his thinking in the promotion of the Gospel and in the service of the church, then celibacy becomes a beautiful way of life. But, of course, the question arises how many men who enter monastic orders are animated by such pure and high idealism? And of those who take monastic orders even with lofty aspirations, how many are able to sublimate themselves and their natural impulses and live chaste and uninmpeachable lives, particularly away from the monastery and in the field of service? Moreover, what kind of comprehension a boy of 18 years or 21 years has about the realities of life and the complexities of the calling of the priesthood? I wonder what happens to a young man who takes orders as a celibate clergyman when he is 18 or 20 years old, and then as he matures and finds himself in the midst of busy urban life the normal human wishes come to clash with his spiritual idealism? I suspect there has been a terrific struggle in the heart and soul of many a man, perhaps miscarriage of the high purposes. I think the church must reexamine the whole question of monasticism and the celibate priesthood, apprise and guide and test those who wish to follow it in the service of the church.

This was not calculated to be an exhaustive study of St. Paul's view

St. Paul and The Holy Spirit

By Rev. ANTHONY CONIARIS
Minneapolis, Minnesota

When the Apostle Paul went to Athens to preach to the Greeks of the Crucified and Risen Christ, he noticed, among numerous pagan altars and idols, an altar with a peculiar inscription: "To the Unknown God."

In preaching to the Greeks, St. Paul cleverly applied the name "Unknown God" to Jesus: "What therefore you worship without knowing, that I preach to you." Today we might perhaps call the Holy Spirit the unknown God. Most Christians hear and know a great deal about the Lord Jesus Christ, but if anyone were to ask them what they know about the Holy Spirit, perhaps from many lips would come the same answer that St. Paul received from certain Christians of Ephesus when he asked them, "Have you ever received the Holy Spirit?" "We have not so much as heard whether there be a Holy Spirit," they replied to him.

The Holy Spirit is referred to as "He" because He is a person to Whom we can pray, from Whom we can draw strength, Who can be the Life of our life. In the Old Testament, religion was in its childhood — a law was imposed upon the Jews and they had to obey it as children would. In the New Testament days, while Christ was still on earth, religion was in its youthful stage — it consisted mainly of imitating Jesus. Today religion is in its mature stage — the Holy Spirit Who is God Himself dwells within man and helps him do what is commanded from without. In the Old Testament God dwelt in a temple; in the New Testament He dwelt in a person—Jesus Christ; now He dwells in us who want to be holy. As St. Paul says, "Know ye not that your body is the temple of the Holy Spirit?" God in the Old Testament is Light; God in Jesus is Life; God in us is Power. Each time God comes closer, until finally He comes to the ultimate place — within.

As long as we have had human records, the dove has been known as a guide for sailors. Whenever mariners wanted to know the direction or the distance of land, they would release one or two doves from a cage. The bird would swiftly wing its way up above the storm clouds, hang in the air for a moment, and then, like an arrow, fly to the nearest land. Then the sailors would point the prow of their ship in that direction, certain of land there. This practice has survived to our day among sailors and fishermen of India.

It is certainly not a coincidence that the Gospel describes the Divine Spirit four times as descending in the form of a dove, for in times of uncertainty it is the Holy Spirit that soars like a dove above the clouds of doubt and leads the way to safety and security.

Does the Holy Spirit really guide? In the 16th chapter of Acts we read that St. Paul had his heart set on going to Bithynia. That was the richest province of Asia, and there he saw his greatest opportunity. But the Holy Spirit prevented him. "And they went through the region of Phrygia and Galatia, *having been forbidden by the Holy Spirit to speak the word in Asia.* And when they had come apposite Mysia, they attempted to go into Bithynia, *but the Spirit of Jesus did not allow them;* so passing by Mysia, they went down to Troas." (Acts 16:6-8). Here we see the Holy Spirit guiding St. Paul. Instead of going to Bithynia, he was led by the Spirit of God to Troas disappointedly because he did not want to go there. But Paul kept his faith. He felt that God still had a purpose for his life, that even in Troas he could find something worthwhile.

And in Troas he saw the vision of the man from Macedonia saying, "Come over and help us." Paul obeyed that vision and in so doing was privileged to render the greatest service any missionary has ever rendered since Christ. He brought Christianity to Greece and from there to the entire Western world.

Why? Because the Holy Spirit guided him. It was the Spirit of Jesus Who guided him to Troas instead of Bithynia. It was the Spirit of God who spoke to him through a vision inviting him to come to Macedonia.

God still guides His children. He never closes one door without at the same time opening another. He closed the door to Bithynia but He opened the door to Troas and Macedonia — the door to greater opportunities.

One thing we ought to remember, however. If we ever expect to receive God's guidance in our lives we must live close to Him as St. Paul did. If we remain within listening distance, if we read His Bible, attend His Church, talk with Him through prayer, receive the sacraments and live a consecrated, holy life, the Spirit of God will guide us as He guided St. Paul. He will speak to us if we only move close enough to hear Him.

---

on these questions or issues. And there are many other points on which the great apostle may throw light. I am convinced that men of every age can find guidance in the teachings of this great man — Apostle Paul — for the solution of the fundamental problems that confront them in daily life.

STUDIES ON THE SEPARATION OF THE ROMAN CATHOLIC CHURCH FROM THE EASTERN ORTHODOX CHURCH — PUBLISHED ON ITS 900th ANNIVERSARY, 1054–1954

Orthodox Light On Roman Catholicism

By Rev. EUSEBIUS A. PAPASTEPHANOU
Ann Arbor, Mich.

I.

Our scene opens in the splendid imperial capital of the Roman Empire, Constantinople, otherwise known as New Rome. It was the year 1054 A.D. As usual, a large congregation had gathered in the magnificent Cathedral of Holy Wisdom (*Sancta Sophia*). The emperor and patriarch were seated in their thrones. The Divine Liturgy had been in progress when three legates from Pope Leo IX of Rome forced themselves through the crowded entrance. Rushing through the middle of the Cathedral, they headed toward the sanctuary, unconcerned with what was taking place at the moment. Proceeding through the middle door of the sanctuary, they laid upon the Altar a bull of excommunication, in essence directed against the whole Eastern and Greek Church. They immediately retraced their steps and, upon leaving the Church, they shook the dust off their shoes!

Until that day the Christian world was united in one body and in one communion. The fateful act, however, of those three legates of the Pope consummated a growing breach which to this day has kept Roman Catholicism separated from the Orthodox Church. The boldness of the Pope was answered with a counter-excommunication by the Orthodox Eastern Church. By presuming to excommunicate the Mother Church, the Eastern and Greek Church, the Roman communion was really beginning to forfeit its membership in the true Church.

The Meaning of Separation

Nine hundred years have gone by since that calamitous event took place, yet the situation it created has not changed in the least. Since that day the Roman Church looks upon Eastern Orthodoxy as a rebellious Church guilty of schism and heresy! Ever since, she has been making astounding efforts, expending fabulous sums, and sending up countless prayers in a zealous endeavor to absorb Orthodoxy and put an end to her witness. Needless to say, we Orthodox Christians can not afford to be indifferent over such a formidable organization which would have us believe that the Eastern Church has departed from the Truth. To show tolerance or indifference in this respect would be a clear and simple case of handing over Orthodoxy which for over ten centuries now has been putting up a grim fight against the aggressive designs of Rome.

One cannot underestimate the gravity of the differences that keep Romanism and Orthodoxy separated and still presume to be a true son of the Orthodox Church. Having been baptized and chrismated into the one, holy, Catholic and Apostolic Church of Christ, the Orthodox believer is bound to embrace and adhere to all of the saving doctrines and practices of the Church. By very reason of one's baptism into the Church, one is expected to keep the Faith free from change and adulteration and to defend it from the charges of both Protestantism and Romanism.

Defending the Truth

The truths taught by the Church are truths revealed by God in Christ for the purpose of drawing man out of the darkness of perdition and leading him into the light of redemption. We cannot be tolerant of error and still be faithful to Christ Who is Self-Truth and Redeemer of mankind. Consistently with our baptism, our mind can entertain no erroneous opinions upon the points of the Orthodox Faith. Discard this belief, and you dishonor your baptism, with all its honors, privileges, and blessings.

Briefly and without making use of theological or philosophical language, this booklet is intended to help you understand the real issues involved in separation and subsequent relationship between the Roman and Orthodox Church. Over five million Orthodox faithful in America mingle with countless fellow citizens who are of the Roman Communion and subjection to alien religious influence is not slight. It is imperative, now more than ever before, that the Holy Orthodox Church expose, in writing, the errors of the Roman Church for the enlightenment and protection of her fold.

A New Tradition

It must be remembered that Christ founded and left one Church on earth. East and West together constituted the one, Holy, Catholic and Apostolic Church as referred to by the Creed. It lived and spread within the bounds of the Roman Empire in the first centuries. While the government was Roman, thought and language was Greek, in both West and East. Christian doctrine was planted on the soil of Greek philosophy. Hellenism was the common culture that helped to keep the Church, as well as

the Empire, united. Greek, for instance, was the language of the Church in Rome well up to the fifth century.

We find the beginning of the disruption of unity when the barbarian races from the north began to overrun Italy and Western Europe especially in the fifth century. Nearly all traces of Greek civilization were being blotted out. Greek became a forgotten language in the West, Latin taking its place. Only the Roman Church remained as a permanent institution which was able to create some culture out of the ruins of the Teutonic invasions. The Church of Rome, however, was losing its Greek character and continuity with the Eastern section of the Church which remained stable and fixed. The Church Fathers who expounded Christian doctrine in Greek were gradually neglected and eventually forgotten in the West.

It may well be said that Pope Gregory the Great marked the beginning of a new tradition in the Western Church by introducing the theology of St. Augustine. For, the tragedy of the matter is that the theology of this illustrious Father, who wrote in Latin, was torn from the context of Greek thought in which it was developed. The result was a crude form of St. Augustine's theology, known as *Augustinianism*, which supplanted Greek theology permanently in the West. It was the disappearance of Greek and the rise of Augustinianism that helped bring about the transition from the original to a new type of theology unknown of before in the Church.

A New Theology

Augustinianism in the slowly Latinized Teutonic West became the basis of the theology of the Roman Church. *Divine grace* was being interpreted as an impersonal, inanimate power imparted by God to man, whereas the Eastern Church had known it as the personal indwelling of the Holy Spirit in man. The dogma of *justification* lost the meaning of the mystical union of man and God and took on a juridical and forensic significance. God became transcendant and far removed from man, whereas the Eastern Church held to the constitutional kinship of God and man. An authoritarian Church took the place of the immanent Logos or Word of God. Faith, which the Greek Fathers held as spiritual vision, became primarily assent to external authority. Free theological inquiry, which still characterizes the Eastern Church, gradually disappeared. Reason lost its rightful place. The Church became hostile toward philosophy. In short, Christian theology underwent a degradation which had evil consequences on the development of Western Christianity.

In this respect one writer notes that "Latin Christianity was but the popularized version of Christian truth suited to the undeveloped capacity of the new races that were entering the empire. Greek theology, with its comprehensive range and its lofty spirituality, was unsuitable." (A. Allen, *The Continuity of Christian Thought*, p. 180.)

In a true sense, obviously, the Roman Church lost her continuity with early Christianity by cutting herself off from the drift of Greek thought. The result was the loss of the balance and true orientation of the development of her theology. Abnormalities, such as tensions between grace and nature, reason and revelation, theology and philosophy, mysticism and the Church, Church and State, etc., became insoluble problems in Latin Christianity. A Paris professor once wrote that "the religion which the Western people have constructed upon the Christian dogmas through their own spirit was something different, both in spirit and in essence, from Eastern Christianity. The Western people have, strictly speaking, never been Christians, although on its face this statement appears to be a paradox. (C. Guignebert, *Christianity: Past and Present*, p. 500.)

A New Empire and Church

It is in the ninth century that we find Rome's drift from the Eastern Church reaching the crucial point. Under the growing ambitions of the Popes, she separated first from the legitimate authority of the Roman Empire centered in New Rome, otherwise known as Constantinople; the Roman Pontiffs asserted claims of primacy never heard of before in the history of the Church. To establish their claims, the Popes presented forged documents which became recognized in the West as genuine. Inasmuch as the Emperor and the Eastern Church were, at that time, preoccupied with the menacing threat of Arabs along the Eastern border and with other internal distractions, they were not in a position to check the highhandedness of Rome. Therefore, unobstructed as they were, the Popes turned to Western Europe to establish a new Empire and a new Church among the barbarians both which they might govern without the interference of Eastern censure.

It was in 800 A.D. that the title of Roman Emperor was usurped. That is to say, in an act of veritable treason, Pope Leo III crowned Charlemagne as Emperor under the pretext that "the name of Emperor had now ceased among the Greeks, and their Empire was possessed by a woman" (namely, Empress Irene). In the absence of interference from the East, the Popes were free to pursue to their full extent their ambitions of ruling Western society. Cut off from the Roman Empire meant being cut off from the source of culture and learning which flourished, especially, in the capital, Constantinople. As a result, the West sunk into a period of ignorance and cultural decline during the Early Middle Ages which completed the distortion which was being given the early tradition and heritage of the Christian Church.

(To be continued)

ΙΣΤΟΡΙΚΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ

Η ΕΠΟΧΗ ΤΗΣ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ 2ον

Ὑπὸ Ἀρχιμ. ΦΙΛΟΘΕΟΥ Β. ΑΧΛΑΔΑ
Baltimore, Md.

Ἡ ἠθικὴ καὶ θρησκευτικὴ κατάστασις τῶν συγχρόνων λαῶν.

Ἡ ἀπώλεια τῆς πολιτικῆς ἐλευθερίας τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους, ὑποδουλωθέντος εἰς τοὺς Ρωμαίους, κατέστησε τὴν φιλόσοφον σκέψιν ἀπαισιόδοξον, μὲ ἐκδηλώσεις τὴν Στωϊκὴν καὶ τὴν Ἐπικούρειον φιλοσοφίαν. Κατὰ τοὺς δύο πρὸ Χριστοῦ αἰῶνας καὶ ἰδίως κατὰ τὰς παραμονὰς τῆς γεννήσεως τοῦ Σωτῆρος, τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος, καίτοι ἀπωλέσαν τὴν πολιτικὴν ἐλευθερίαν του, εἶχεν ἀποβῇ ὁ διδάσκαλος ὁλοκλήρου τῆς ἀνθρωπότητος, ἀφοῦ ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα εἶχε φθάσει μέχρι τῶν Ἰνδιῶν καὶ μέχρι τῶν συνόρων τῆς Κίνας.

Τὸ Ἑβραϊκὸν Ἔθνος, μετὰ τὴν παλινόστησιν ἐκ τῆς Βαβυλωνιακῆς αἰχμαλωσίας, διὰ νὰ διασώσῃ τὴν θρησκευτικὴν καὶ ἐθνικήν του ὑπόστασιν, περιεχαρακώθη μέσα εἰς τὸν ἱερὸν Νόμον του, καὶ τὰς παραδόσεις του, τῶν ὁποίων ἡ αὐστηρὰ τήρησις τῶν τύπων, παραδόξων εἰς τὰ μάτια τῶν ἄλλων ἀνθρώπων, τοὺς καθίστα διαφορετικούς, κάποτε μάλιστα καὶ ἀποκρουστικοὺς εἰς τοὺς λοιποὺς ἀνθρώπους. Ἡ θρησκεία ὅμως αὕτη, πρὸς τὴν ὁποίαν μετὰ φανατισμοῦ ἀπαραμίλλου ἦσαν προσηλωμένοι οἱ Ἑβραῖοι, ἀπέβη τὸ σωσίβιον τῆς ἐθνικῆς των ὑποστάσεως.

Ἡ Ρώμη ἐθρήσκευε μὲν καὶ αὐτή, ἀλλὰ ἡ θρησκεία της ἦτο ἐπιφανειακὴ καὶ χωρὶς βάθος. Οἱ Ρωμαῖοι τὴν θρησκείαν των τὴν ἐθεώρουν εἶδος τι συναλλαγῆς μὲ τοὺς θεούς των, πρὸς τοὺς ὁποίους προσέφερον ὡρισμένους τύπους λατρείας, ἀναμένοντες νὰ λάβουν ὡρισμένα ἀνταλλάγματα. Ἡ Ρωμαϊκὴ θρησκεία ἦτο, ὡς λέγει Διονύσιος ὁ Ἀλικαρνασεύς, μία συστηματικὴ δεισιδαιμονία: «Καί μοι δοκεῖ τὸ παρὰ τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις ὀνειδιζόμενον, τοῦτο συνέχειν τὰ τῶν Ρωμαίων πράγματα, λέγω δὲ τὴν δεισιδαιμονίαν». Ἐπειδὴ δὲ τὸ ἐνδιαφέρον των ἀμέριστον ἐστρέφετο περὶ τὴν εὐημερίαν καὶ τὴν πρόοδον τοῦ κράτους των, διὰ τοῦτο οἱ ἀνώτεροι θρησκευτικοὶ λειτουργοί, οἱ ποντίφηκες, ἦσαν συνήθως οἱ ἀνώτατοι ἄρχοντες τοῦ κράτους. Δὲν εἶναι δὲ παράδοξον ὅτι ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας θρησκεία καὶ πολιτεία κατήντησαν ἀπολύτως ἀλληλένδετα καὶ ἀλληλοεξαρτώμενα, εἰς δὲ τοὺς ἀρχηγοὺς τοῦ κράτους, τοὺς αὐτοκράτορας, κατήντησε νὰ ἀποδίδωνται θεῖαι τιμαί.

Ἡ ἐξέλιξις τῆς ἀνθρωπότητος, ὁ πολιτισμός, εἶχε φθάσει, συνελόντι εἰπεῖν, κατὰ τὰς παραμονὰς τῆς γεννήσεως τοῦ Σωτῆρος εἰς πολὺ ὑψηλὸν σημεῖον. Ἡ ἠθικὴ ὅμως κατάστασις αὐτῆς ἦτο ἐξ ἀντιθέτου ἀξιοθρήνητος. Οὔτε ἡ μονοθεϊστικὴ θρησκεία τῶν Ἑβραίων, οὔτε ἡ φιλοσοφία καὶ ἡ ὑψιπετὴς Ἑλληνὶς διάνοια, οὔτε οἱ αὐστηροὶ νόμοι τοῦ Ρωμαϊκοῦ Κράτους ἦσαν στοιχεῖα ἱκανὰ διὰ νὰ ἐξυψώσουν τὸν ἄνθρωπον. Ἡ Ἑβραϊκὴ θρησκεία ἐζήτει νὰ καταβιβάσῃ τὸν Θεὸν ἀπὸ τοὺς οὐρανοὺς ἐπὶ τῆς γῆς καὶ νὰ τὸν καταστήσῃ κτῆμα τοῦ Ἑβραϊκοῦ ἔθνους. Ἐπειδὴ ὅμως ἔβλεπον οἱ Ἑβραῖοι ὅτι, παρ' ὅλην τὴν αὐστηρὰν τήρησιν τοῦ Νόμου καὶ τῶν τύπων, πόρρω ἀπεῖχον τῆς εὐτυχίας τὴν ὁποίαν ἐπεδίωκον καὶ τῆς ὁποίας εἶχον τὴν γνώμην ὅτι ἐδικαιοῦντο, καθ' ὃ ὁ περιούσιος καὶ ἐκλεκτὸς λαὸς τοῦ Θεοῦ, εὕρισκον παρηγορίαν καὶ ἐλπίδα εἰς τὴν ἀναμονὴν ἑνὸς ἀπεσταλμένου τοῦ Θεοῦ, τοῦ Μεσσίου, ὁ ὁποῖος θὰ τοὺς ὁδήγει εἰς τὴν ἀναμενομένην εὐτυχίαν. Ὁ Μεσσίας, ὅστις πρὸ τῆς αἰχμαλωσίας τῆς Βαβυλῶνος παριστάνετο ὡς κατακτητής, μετὰ τὴν Παλινόστησιν παριστάνεται ὡς θῦμα, ὅστις θὰ ἄρῃ τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου. «Ὃς τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν φέρει καὶ περὶ ἡμῶν ὀδυνᾶται». (Ἡσαΐου 52:24)

Οἱ Ἕλληνες ἐξ ἀντιθέτου προσεπάθουν διὰ τῆς λογικῆς, διὰ τῆς σκέψεως, νὰ ἀνέλθουν εἰς τὸν οὐρανὸν διὰ νὰ συναντήσουν τὸν Θεόν. Διῃσθάνοντο ὅμως καὶ οὗτοι ὅτι ἦσαν μακρὰν τοῦ Θεοῦ καὶ ἰδίως μακρὰν τῆς ἠθικῆς τελειότητος εἰς τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ εὑρίσκεται ὁ ἄνθρωπος, καὶ διὰ τοῦτο ἐστράφησαν πρὸς τὰς μυστηριακὰς τελετάς, ὅπως τὰ Ἐλευσίνια Μυστήρια, τὰ Κυβέλεια, καὶ τὰ μυστήρια τῆς Ἴσιδος ἀργότερον, μὲ τὰ ὁποῖα προσεπάθουν νὰ δροσίσουν τὴν διψασμένην ψυχήν των.

Οἱ Ρωμαῖοι ἐπειδὴ δὲν εἶχον συνείδησιν θρησκευτικὴν ἐμπεπεδωμένην, ἦσαν ἕτοιμοι νὰ υἱοθετήσουν κάθε νέον θρησκευτικὸν ἢ φιλοσοφικὸν σύστημα, ἤρκει τοῦτο νὰ μὴ συγκρούεται μὲ τὴν θείαν προσωποποίησιν τοῦ κράτους των. Διὰ τοῦτο εἰς τὴν πρωτεύουσαν τοῦ κράτους, τὴν Ρώμην, εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν καὶ εἰς ἄλλα μεγάλα κέντρα ἠμποροῦσε νὰ συναντήσῃ τις ὅλα τὰ θρησκεύματα καὶ ὅλα τὰ φιλοσοφικὰ συστήματα τοῦ τότε γνωστοῦ κόσμου.

Ἐνῷ δὲ αὐταὶ αἱ θρησκευτικαὶ καὶ ἠθικαὶ ἀρχαὶ ἐπεκράτουν πέριξ τῆς Μεσογείου, εἰς τὴν Ἄπω Ἀνατολήν, εἰς τὰς Ἰνδίας, τὴν Κίναν καὶ εἰς τὰς λοιπὰς πέριξ χώρας, οἱ ἄνθρωποι ὡς ὕψιστον ἀγαθὸν ἐθεώρουν τὸν ἐκμηδενισμὸν τῆς ὑπάρξεώς των, τὴν ἀνυπαρξίαν, τὴν Νιρβάναν.

Ἐπίλογος.

Τοιαύτη ἦτο ἡ κατάστασις, πολιτική, διανοητικὴ καὶ θρησκευτική, τῆς ἀνθρωπότητος καὶ αὐτὴ ἡ κατάστασις ἐν συνόλῳ ἀπετέλεσε τὸ Πλήρωμα τοῦ Χρόνου, κατὰ τὸ ὁποῖον ἀπέστειλεν ὁ Θεὸς τὸν Υἱὸν αὐτοῦ εἰς τὸν κόσμον. Σκοπὸς τῆς ἐλεύσεως τοῦ Σωτῆρος εἰς τὸν κόσμον, ὅπως τὸν διατυπώνει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος εἰς τὴν πρὸς Γαλάτας (Κεφ. 4ον) Ἐπιστολήν του, ἦτο τὸ νὰ καταστοῦν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι, διὰ τῆς εἰς Χριστὸν πίστεως, υἱοὶ τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ ἀπο-

(Συνέχεια εἰς τὴν 22αν Σελίδα)

ΕΤΟΣ Κ΄ Ο ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΣ ΑΡΙΘ. 411

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ

—Ἡ Ἱερὰ Ἀρχιεπισκοπὴ ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ της ὅπως βοηθήσῃ τὴν νέαν μας γενεὰν νὰ ἔλθῃ εἰς ἐπαφήν, νὰ γνωρίσῃ καὶ νὰ ἀγαπήσῃ τὴν γενέτειραν ἡμῶν Ἑλλάδα, εἰδοποίησε δι' ἐγκυκλίου της τοὺς Ἱερατικοὺς Προϊσταμένους καὶ τὰ Διοικητικὰ Συμβούλια τῶν Κοινοτήτων μας, ὅτι μελετᾷ τὴν διοργάνωσιν ἐκδρομῆς ἐφήβων ἡλικίας 14 ἕως 18 ἐτῶν διὰ τοὺς μῆνας Ἰούλιον καὶ Αὔγουστον, 1954. Οἱ ὅροι τῆς ἐκδρομῆς καθωρίσθησαν ὡς ἑξῆς: α) Τὸ μετ' ἐπιστροφῆς εἰσιτήριον διὰ τοῦ ἀτμοπλοίου θὰ στοιχίσῃ 494.88 δολλάρια, ἐκτὸς τῶν ἄλλων ἀπαραιτήτων ἐξόδων. β) Διὰ νὰ πραγματοποιηθῇ ἡ ἐκδρομὴ πρέπει νὰ δηλώσουν καὶ ἀποστείλουν τὸ ἀντίτιμον τοῦ εἰσιτηρίου των τοὐλάχιστον 50 ἀγόρια. γ) Οἱ ἐκδρομεῖς δέον νὰ ὁμιλοῦν τὴν Ἑλληνικὴν καὶ νὰ μὴν ἔχουν ἐπισκεφθῇ τὴν Ἑλλάδα. Προτιμῶνται τὰ μέλη τῶν ὁμάδων τῶν Κοινοτήτων, (Jr. Youth Clubs), τὰ διακρινόμενα εἰς τὰς ὁμάδας αὐτάς. δ) Τὰ ἐν Ἑλλάδι ἔξοδα θὰ ἀναλάβῃ εὐγενῶς ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις.

—Τὴν Α. Μ. τὸν Αὐτοκράτορα τῆς Αἰθιοπίας, ὁ ὁποῖος εὑρίσκεται εἰς τὴν Χώραν μας ἀπὸ τῆς 25ης Μαΐου, πρόκειται νὰ δεξιωθῇ εἰς τὴν Ἀρχιεπισκοπὴν ὁ Σεβασμιώτατος Ἀρχιεπίσκοπος κατὰ τὰς ἀρχὰς Ἰουλίου. Ἡ Α. Μ., τὴν Κυριακὴν τῆς 30ῆς Μαΐου, παρηκολούθησε μετὰ τῆς συνοδείας του τὴν Θείαν Λειτουργίαν εἰς τὸν Καθεδρικόν μας ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ Ναόν. Ὁ Σεβασμιώτατος δι' ὡραιοτάτων λόγων προσεφώνησεν αὐτόν. Εἰς τὴν προσφώνησιν ὁ Αὐτοκράτωρ ἀπήντησε καὶ ἐξέφρασε τὴν πίστιν του πρὸς τὰ κοινὰ χριστιανικὰ ἰδεώδη τῆς Ἐκκλησίας μας.

—Διὰ ἐπανειλημμένων ἐγκυκλίων καὶ διὰ τῆς ἰδιωτικῆς ἀλληλογραφίας ἡ Ἱερὰ Ἀρχιεπισκοπὴ ἔκαμε γνωστὸν εἰς τὰς Κοινότητας ὅτι, προκειμένου περὶ ἐκλογῆς νέων μελῶν τῶν Διοικητικῶν Συμβουλίων, τὸ δικαίωμα τοῦ ἐκλέγειν καὶ ἐκλέγεσθαι, ἔχουν τὰ ἐν τάξει, ὡς πρὸς τὴν χρηματικὴν καταβολὴν τῶν ὑπ' αὐτῶν ὀφειλομένων μέλη, καὶ γνωρίζοντα γραφὴν καὶ ἀνάγνωσιν. Εἰς πολλὰς εἰδικὰς ἐπίσης περιπτώσεις ἡ Ἱερὰ Ἀρχιεπισκοπὴ εὑρέθη εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ἐπεξηγήσῃ, ὅτι δὲν ἔχουν τὸ δικαίωμα τοῦ ἐκλέγειν καὶ ἐκλέγεσθαι καὶ μέλη τῶν Κοινοτήτων ποὺ α) ἀπέχουν ἐπὶ πολλὰ ἔτη τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων, β) δὲν ἐκκλησιάζονται σχεδὸν ποτὲ καὶ γ) συζοῦν παρανόμως ἢ βλασφημοῦν τὰ θεῖα.

—Ὁ Μητροπολίτης Θυατείρων, Σεβασμιώτατος κ. Ἀθηναγόρας, ἀφίχθη εἰς τὴν Χώραν μας, προερχόμενος ἐκ Λονδίνου, ὅπου ἡ ἕδρα τῆς Μητροπόλεώς του. Οὗτος τὴν Κυριακὴν τῆς 30ῆς Μαΐου ἐτέλεσε τὰ ἐγκαίνια τοῦ νέου Ναοῦ τοῦ Worcester, Mass., πρόκειται δὲ νὰ παραμείνῃ εἰς Ἀμερικὴν μέχρι καὶ τοῦ κατὰ Αὔγουστον συνεδρίου τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν εἰς Evanston, Ill., εἰς τὰς ἐργασίας τοῦ ὁποίου θὰ λάβῃ μέρος ὡς ἕνας ἐκ τῶν προέδρων αὐτοῦ. Ὁ Σεβασμιώτατος εἶναι γνωστὸς εἰς τὸν Ἑλληνισμὸν τῆς Ἀμερικῆς τὸν ὁποῖον ἐπὶ ἔτη πολλὰ ὑπηρέτησεν. Ἕνα μέγα μέρος τῆς ἐκπαιδευτικῆς ἐργασίας τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὴν χώραν αὐτὴν, καὶ τῆς φροντίδος διὰ τὴν Θεολογικήν μας Σχολὴν καὶ τὴν Ἀκαδημίαν τοῦ Ἁγίου Βασιλείου, ὀφείλονται εἰς τὴν δραστηριότητα τὴν ὁποίαν ἐπέδειξεν ὁ Ἅγιος Θυατείρων ὡς Ἐπίσκοπος τότε Βοστώνης. Τοῦ εὐχόμεθα τὸ «Καλῶς ἦλθε».

Γραφεῖον Ἑλληνικῆς Παιδείας

—Ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ἐκλήθησαν τὰ Συμβούλια τῶν λόγων Γονέων καὶ Διδασκάλων τῆς Μείζονος Νέας Ὑόρκης τὴν παρελθοῦσαν Δευτέραν ἐν τῇ Ἀρχιεπισκοπῇ, ἵνα ἐκφρασθοῦν πρὸς αὐτὰ ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας εὐχαριστίαι καὶ εὐγνωμοσύνη διὰ τὰς ὑπηρεσίας των πρὸς τὰ σχολεῖά μας, καὶ ἵνα ἀνταλλαγοῦν γνῶμαι διὰ τὴν ἀποτελεσματικωτέραν δρᾶσιν τῶν Συλλόγων, ἐντὸς τοῦ πλαισίου τοῦ Κανονισμοῦ τῆς λειτουργίας των. Ἡ συνέλευσις αὕτη ὑπῆρξε πολὺ ὠφέλιμος, ὥστε ἀπεφασίσθη νὰ γίνωνται τοιαῦται ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν καὶ νὰ συζητῶνται οὕτω μεταξὺ γονέων καὶ διδασκάλων κοινοῦ ἐνδιαφέροντος προβλήματα.

—Κατὰ τὴν ἑβδομάδα τῆς Διακαινισίμου ὁ Σύλλογος Γονέων καὶ Διδασκάλων τοῦ Ἡμερησίου τοῦ Καθεδρικοῦ τῆς Νέας Ὑόρκης εἶχε τὴν ἔμπνευσιν νὰ συγκεντρώσῃ τὰ παιδιὰ τῶν ἀνωτέρων τάξεων τῶν σχολείων μας τῆς Μείζονος Νέας Ὑόρκης εἰς Πασχαλινὸν συναγερμόν. Τοῦτο ἔγινε διὰ νὰ λάβουν τὴν εὐκαιρίαν τὰ παιδιὰ νὰ ἀλληλογνωρισθοῦν καὶ νὰ συνειδητοποιηθῇ ἡ ἀλληλεγγύη ἀναμεταξύ των καὶ στερεωθῇ ἡ πεποίθησις εἰς αὐτὰ ὅτι δὲν ἀνήκουν μόνον εἰς τὴν κοινότητά των ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ἐκκλησίαν μας γενικῶς καὶ εἰς τὸν Ἑλληνισμὸν τῆς Ἀμερικῆς τὸν ὁποῖον θὰ κληθοῦν νὰ ὑπηρετήσουν αὔριον ὡς μέλη καὶ ἀρχηγοί, ἀσχέτως τόπου..

Ἡ συγκέντρωσις ὑπῆρξεν ἐπιτυχής. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ἀνεκοινώθησαν τὰ ὀνόματα τῶν μαθητῶν τοῦ Καθεδρικοῦ, (τοῦ Ἡμερησίου Σχολείου) οἱ ὁποῖοι δώσαντες ἐξετάσεις διὰ νὰ εἰσέλθουν ἐφέτος εἰς τὰ Χάϊ Σκούλς, ὅπου μόνον δι' ἐξετάσεων γίνονται δεκτοὶ οἱ ὑποψήφιοι, ἐπέτυχαν μὲ μεγάλους βαθμούς. Τὰ παιδιὰ αὐτὰ εἶναι: ὁ Μιχαὴλ Μούκιος, (School of Industrial Art), ἡ Χ. Ἀνδρεάδου, (Hunter College High School), ὁ Χρ. Κασσίμης (Barnard School for Boys), ὁ Ἀριστ. Μάτσης (Brooklyn Tech. High Scool) καὶ ὁ Γρηγ. Συριανός.

—Τελειώνει ἔτος ἀφότου ἤρχισε τὰς ἐργασίας του ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν καὶ ὑπὸ τὴν πρωτοβουλίαν τῆς εὐσεβοῦς Ἑλληνοαμερικανίδος Δίδος Κ. Τασοπούλου, τὸ νεώτερον Ἡμερήσιον Ἑλληνοαμερικανικόν μας Σχολεῖον. Ὁ Βενιαμὶν τῶν ἡμερησίων μας. Ἦρχισε μὲ δέκα μαθητὰς καὶ μαθητρίας καὶ τὰς ἀνεβίβασε, διαρκοῦντος τοῦ πρώτου ἔτους τῆς ἐργασίας του, εἰς 25 περίπου. Εὐχόμεθα τὸ παράδειγμα τῆς Δίδος Τασοπούλου νὰ μιμηθοῦν Κοινότητες καὶ ἰδιῶται.

Γραφεῖον Κατηχητικῆς Παιδείας

Τὴν 15ην καὶ 16ην Μαΐου, εἰς τὸν Καθεδρικὸν Ναὸν τῆς Βοστώνης ἔλαβεν χώραν περιφεριακὸν συνέδριον Κατηχητῶν καὶ Κατηχητριῶν ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τοῦ Πανοσ. Ἀρχιμανδρίτου κ. Ἰακώβου Κουκούζη, Ἀρχιερατικοῦ Ἐπιτρόπου τῆς Γ΄ Ἐπισκοπικῆς Περιφερείας καὶ Ἱερατικοῦ Προϊσταμένου τοῦ Καθεδρικοῦ Ναοῦ Βοστώνης. Γενικὸς Πρόεδρος τοῦ Συνεδρίου ἦτο ἡ Δὶς Βασιλικὴ Τουλουμουτζῆ. Ἐκθέσεις ἐπὶ τῶν θεμάτων μὲ τὰ ὁποῖα ἠσχολήθη τὸ συνέδριον εἰς τὴν γενικὴν συνεδρίασιν αὐτοῦ τῆς 16ης Μαΐου ὑπέβαλαν οἱ πρόεδροι τῶν ἐπιτροπῶν μελέτης τῶν θεμάτων τοῦ συνεδρίου κατὰ τὴν ἑξῆς σειράν: α) Δὶς Κλάρα Νίκολσον, ἐπιτροπὴ προγράμματος (ἡλικία 4—8 ἐτῶν). β) Δὶς Ἀγγελικὴ Ἀναγνώστου, ἐπιτροπὴ προγράμματος (ἡλικία 9—13 ἐτῶν). γ) Ἐμμανουὴλ Χατζηεμμανουήλ, ἐπιτροπὴ προγράμματος (ἡλικία 14—17 ἐτῶν). δ) Πανοσ. Ἀρχιμ. Χριστόφορος Χριστοδούλου, Ἐπιτροπὴ Μεθόδων Διδασκαλίας. ε) Ξενοφῶν Διαμαντόπουλος, Ἐπιτροπὴ Σκοπῶν Διδασκαλίας. στ) Δὶς Χριστίνα Νικήτα, Ἐπιτροπὴ διὰ τὴν ὁμοιομορφίαν Ἐκκλησιαστικῆς Λατρείας τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων. Εἰς τὸ τέλος ὡμίλησεν ὁ Διευθυντὴς τοῦ Γραφείου Κατηχητικῆς Παιδείας τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς κ. Φ. Ἀγγελᾶτος. Κατὰ κοινὴν ὁμολογίαν τὸ συνέδριον ὑπῆρξεν ἐπιτυχές. Ἐλπίζομεν νὰ μᾶς δοθῇ εὐκαιρία νὰ ἀσχοληθῶμεν εἰς τὸ μέλλον περὶ

τῆς σπουδαίας του συμβολῆς εἰς τὴν κατηχητικὴν κίνησιν τῆς Ὀρθοδόξου μας Ἐκκλησίας ἐνταῦθα.

ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

—Διὰ δραστηρίας προσπαθείας τῶν φοιτητῶν τῆς Θεολογικῆς μας Σχολῆς, κατὰ τὸ διάστημα τῶν διακοπῶν τοῦ Πάσχα, ὁ «Παρατηρητὴς» ἠὔξησεν κατὰ ἑκατὸν καὶ πλέον τὰς συνδρομάς του. Τὸ ἐνδιαφέρον αὐτὸ διὰ τὸ ἔργον μας μᾶς συγκινεῖ ἰδιαιτέρως. Αἱ ἐλπίδες, ὄχι μόνον τοῦ «Παρατηρητοῦ», ἀλλὰ καὶ τῆς Ἐκκλησίας στηρίζονται εἰς αὐτούς.

—Εἰς τὴν μηνιαίαν συγκέντρωσιν τοῦ Annunciation League τοῦ Καθεδρικοῦ Ναοῦ τῆς Βοστώνης τρεῖς ἐκ τῶν φοιτητῶν τῆς σχολῆς ὡμίλησαν ἐπιτυχῶς περὶ τοῦ Μυστηρίου τῆς Ἐξομολογήσεως.

—Ὑπὸ τὴν καθοδήγησιν τοῦ φοιτητοῦ κ. Ἀγγέλου Φιλιπποπούλου οἱ φοιτηταὶ τῆς Σχολῆς παρουσίασαν κατὰ τὴν 16ην Ἀπριλίου τὸ θρησκευτικὸν δρᾶμα «Κατηγορῶ». Τὴν παράστασιν παρηκολούθησε καὶ ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Κος Μιχαήλ, ἀφιχθεὶς πρὸς τοῦτο ἐκ Νέας Ὑόρκης. Ὁ Διευθυντὴς τῆς Σχολῆς Ἀρχ. Δρ. Νίκων Πατρινάκος ὡμίλησε τὴν 14ην Ἀπριλίου εἰς συγκέντρωσιν τῆς ἐπιστημονικῆς Ὀργανώσεως «Ἑλικὼν» μὲ θέματα τὰ προβλήματα τῆς Νεολαίας μας καὶ τὴν 27ην Ἀπριλίου εἰς συγκέντρωσιν τῆς GOYA τοῦ Μείζονος St. Louis, Mo., μὲ θέμα: «Ἡ σημασία τῆς GOYA διὰ τὸ μέλλον τοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ τῆς Ὀρθοδοξίας ἐν Ἀμερικῇ, ὡς καὶ ἡ σημασία τοῦ Θεσμοῦ τοῦ Δεκαδολλαρίου.»

—Αἱ ἐξετάσεις ἐπὶ τῇ λήξει τῶν μαθημάτων τῆς Σχολῆς ὡρίσθησαν διὰ τὴν Κυριακήν, 13ην Ἰουνίου.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΓΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

Τὸ Διδασκαλικὸν Κολλέγιον, τὸ Γυμνασιακὸν Τμῆμα καὶ τὸ Δημοτικὸν Σχολεῖον τῆς Ἀκαδημίας Ἁγίου Βασιλείου ἔχουν τὰς ἐξετάσεις των, ἐπὶ τῇ λήξει τῶν μαθημάτων, τὴν Κυριακήν, 6ην Ἰουνίου. Τὸ Κολλεγιακὸν τμῆμα θὰ ἀναβιβάσῃ ἐπὶ τῆς σκηνῆς τὸ κλασσικὸν Δρᾶμα τοῦ Εὐριπίδου «Ἱ κ έ τ ι δ ε ς». Οἱ φίλοι τῆς Ἀκαδημίας, ἀπὸ τὴν Νέαν Ὑόρκην καὶ τὰς πλησίον Κοινοτητας, ἑτοιμάζονται νὰ ἐπισκεφθοῦν καὶ τὸ ἔτος τοῦτο τὴν Ἀκαδημίαν καὶ νὰ θαυμάσουν τὸ ὡραιότατον τοπεῖον της καὶ τὴν εὐγενῆ προσπάθειαν τῶν μελλουσῶν διδασκαλισσῶν τῆς ὁμογενείας καὶ τῶν καθηγητῶν αὐτῶν.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

—Ἐκ τοῦ ἐπισήμου ὀργάνου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου «Ἀπόστολος Ἀνδρέας» ἀποσπῶμεν τὰ κάτωθι:

«Συνῆλθε τὴν Τρίτην, 11ην τρ. μηνός, εἰς τὴν πρώτην αὐτῆς μετὰ τὰς Ἑορτὰς τοῦ Πάσχα συνεδρίαν ἡ Ἁγία καὶ Ἱερὰ Σύνοδος ὑπὸ τὴν προεδρίαν τῆς Α. Θειοτάτης Παναγιότητος.

Ἐν πρώτοις ἀντηλλάγησαν αἱ εἰθισμέναι ἑόρτιοι προσφωνήσεις.

Εἶτα ἡ Α. Θειοτάτη Παναγιότης ἀνεκοινώσατο ὅτι ἐκ σοβαρῶν λόγων ἐκκλησιαστικῆς τάξεως, καὶ ἐν τῇ Πατριαρχικῇ Αὐτῆς εὐθύνῃ, ἔγνω ὅπως ἀπολύσῃ ἐκ τῶν συνοδικῶν αὐτῶν καθηκόντων καὶ ἐξ ἁπασῶν τῶν Συνοδικῶν Ἐπιτροπῶν, τοὺς Σεβ. Μητροπολίτας Αἴνου καὶ Περγάμου. Ἐν συνεχείᾳ ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐδήλωσεν ὅτι οἱ Σεβ. Μητροπολῖται Προικοννήσου, Χαλδίας, Λαοδικείας, Σάρδεων καὶ Ἴμβρου καὶ Τενέδου, συνταχθέντες τοῖς ἀπολυθεῖσι δύο Μητροπολίταις, ἀπέκοψαν ἑαυτοὺς τοῦ σώματος τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου, καὶ δὲν προσῆλθον οὔτε εἰς τὴν ὁρισθεῖσαν συνοδικὴν συνεδρίαν τῆς 6ης Μαΐου, ἥτις διὰ τὸν λόγον τοῦτον ἀνεβλήθη, οὔτε εἰς τὴν συνεδρίαν τῆς Τρίτης, 11ης Μαΐου.

Κατόπιν τούτων ἡ Α. Θειοτάτη Παναγιότης εἰσηγήσατο ὅπως, πληρουμένων τῶν διὰ τῆς ἀπολύσεως τῶν δύο Μητροπολιτῶν κενωθεισῶν συνοδικῶν ἑδρῶν, ἡ Ἁγία καὶ Ἱερὰ Σύνοδος, κηρύξῃ προσωρινῶς ἐπταμελῆ τὴν σύνθεσιν αὐτῆς καὶ συνεχίσῃ τὸ ἑαυτῆς ἔργον.

Ἡ Ἁγία καὶ Ἱερὰ Σύνοδος, μετὰ προσοχῆς ἀκούσασα τὴν ἀνακοίνωσιν τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, ἐνέκρινεν ὁμοφώνως τὰ γενόμενα καὶ ἐκήρυξεν ἑαυτὴν προσωρινῶς ἐπταμελῆ, καλέσασα εἰς ἀντικατάστασιν τῶν ἀπολυθέντων Σεβ. Μητροπολιτῶν Αἴνου καὶ Περγάμου, τοὺς Σεβ. Μητροπολίτας Εἰρηνουπόλεως καὶ Νεοκαισαρείας».

—Ὡσαύτως πληροφορούμεθα ὅτι εἰς τὴν συνεδρίασιν τῆς Συνόδου τῆς 18ης Μαΐου, προτάσει τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τοῦ Πατριάρχου, ἡ Ἁγία καὶ Ἱερὰ Σύνοδος παμψηφεὶ ἐνέκρινεν ὅπως ἡ Ἱερὰ Μητρόπολις Θυατείρων ὀνομασθῇ εἰς Ἀρχιεπισκοπὴν καὶ ὁ Μητροπολίτης αὐτῆς εἰς Ἀρχιεπίσκοπον Θυατείρων.

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

—Τὸ ἐν Los Angeles τμῆμα τῆς GOYA ἐξέδωσεν εἰς ὡραιότατον τεῦχος μετάφρασιν εἰς τὴν Ἀγγλικήν, μετὰ σχετικῆς εἰσαγωγῆς, τοῦ Ἀκαθίστου Ὕμνου, ἔργον τοῦ Θεοφιλ. Ἐπισκόπου Ἐλαίας κ. Ἀθηναγόρα Κοκκινάκη. Ἡ περιποιημένη αὕτη ἔκδοσις μετ' εἰκόνων ἀποτελεῖ ἀληθῶς θαυμασίαν συμβολὴν εἰς τὴν προσπάθειαν νὰ γνωσθοῦν οἱ θησαυροὶ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς μας φιλολογίας μεταξὺ τῶν τέκνων τῆς Νέας Γενεᾶς καὶ εἰς τοὺς κύκλους τῶν ἐνδιαφερομένων δι' αὐτὴν Ἀμερικανῶν.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΚΑΙ ΝΟΤΙΟΥ

Σήμερον τὴν 4ην Μαΐου τοῦ ἔτους 1954, συνελθόντες ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Σεβασμιωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀμερικῆς κ. κ. Μιχαὴλ ἅπαντες οἱ Ἱερατικοὶ Προϊστάμενοι τῆς Μείζονος Νέας Ὑόρκης, πρὸς μελέτην διαφόρων ζητημάτων ἀφορώντων τὴν ἱερατικὴν ἡμῶν διακονίαν, παρισταμένου καὶ τοῦ Θεοφιλεστάτου Ὀλύμπου κ. Δημητρίου, βοηθοῦ Ἐπισκόπου τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς, μεταξὺ ἄλλων ἐλάβομεν γνῶσιν λεπτομεροῦς ἀναλύσεως τοῦ τελευταίου ἔργου τοῦ Ν. Καζαντζάκη «Ὁ τελευταῖος πειρασμὸς» τῆς δημοσιευομένης ἐν τῷ ὑπ' ἀριθμῷ 21993 φύλλῳ τῆς «ΕΣΤΙΑΣ» Ἀθηνῶν καὶ ἡμερομηνίᾳ 29 Ἀπριλίου, μετὰ πραγματικῆς φρίκης καὶ ἀηδίας καὶ βαθυτάτης θλίψεως διὰ τὸ ἱερὸν ὄνομα τῆς ἐνδόξου γενετείρας μας. Ἐν ἱερᾷ δὲ καὶ δικαιοτάτῃ ἀγανακτήσει ἐκφράζοντες τὸν ἀποτροπιασμὸν ἡμῶν διὰ τὰς ἀνηκούστους βλασφημίας τὰς περιεχομένας ἐν τῷ ὡς ἄνω βιβλίῳ, κατὰ τοῦ προσώπου τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ καταδικάζοντες αὐτὸ ἀνεπιφυλάκτως, συνιστῶμεν εἰς ἅπαντας τοὺς ἀδελφούς μας Ἑλληνορθοδόξους ὅπως ἀποφύγουν τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ αἰσχροτάτου τούτου βιβλίου, τὸ ὁποῖον ἤδη κατεδίκασεν ἡ Ρωμαιοκαθολικὴ Ἐκκλησία καὶ εἴμεθα πλέον ἢ βέβαιοι ὅτι θὰ καταδικασθῇ ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων Ἀρχῶν τῆς Ἑλληνικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ὡς βιβλίον πρωτοφανοῦς ἀθλιότητος. Διαπιστοῦται τοιουτοτρόπως ἔτι ἅπαξ ἡ αὐτοαλήθεια ἣν ὁ Κύριος ἡμῶν ὀρθῶς ἀπεφάνθη: «Ἐκ τοῦ περισσεύματος τῆς καρδίας λαλεῖ τὸ στόμα».

(Ἐκ τῶν Γραφείων τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΓΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΜΗΝΟΣ ΑΠΡΙΛΙΟΥ

A. GENERAL

Mrs. Dorothy Vafeades, Mahonoy City, Pa., $15.00; Mr. K. Markides, New Haven, Conn., $60.00; Mr. W. Chilakos, Sidney, Nova Scotia, Canada, $70.00; Mr. T. Dontas, Trenton, N. J., $150.00; Mr. James N. Karahalios, Hartford, Conn., $10.00; Pickwick Pastry Shop, Highland Falls, N. Y., $20.00; Daughters of Penelope, Achaia Chapter No. 54, c/o Mrs. Thalia Vassiliades, Houston, Texas, $25.00; Mr. George Barber, Chicago, Ill., $10.00; Mr. Pericles Psychoyos, c/o St. Paul's Greek Orthodox Church, Savannah, Ga., $10.00; Anagennesis Society, Manchester, N. H., $50.00; Anonymous donation, c/o St. Basil's Greek Orthodox Church, Peabody, Mass., $5.00; Carlos Foundation, Inc., Atlanta, Georgia, $250.00; Mrs. Fotinie Xydias, Fort Worth, Texas, $10.00; Mrs. Bessie Pappas, Charleston, W. Va., $10.00; Mrs. Helen Karahalios (Mrs. Carlos), Atlanta, Ga., $1,000.00; Greek Orthodox Community, Reading, Pa., $50.00; Greek Archdiocese of North and South America (Decadollarion) $5,000.00.

Total $6,745.00.

B. VASILOPETTA

Greek Ladies Phil. Society, Jersey City, N. J., $100.00; Greek Ladies Phil. Society, East Chicago, Ind., $25.00; Greek Ladies Phil. Society, Spokane, Wash., $60.37; Daughters of Hellas, New Kensington, Pa., $15.00; Greek Ladies Phil. Society, c/o St. Paul's Greek Orthodox Church, Savannah, Ga., $25.00; Greek Ladies Phil. Society, Albany, N. Y., $100.00; Greek Ladies Phil. Society, c/o Mrs. E. Messires, Chicago Heights, Ill., $25.00; Greek Ladies Philopt. Society, New Orleans, La., $50.00; Greek Ladies Phil. Society, Des Moines, Iowa, $50.00; Greek Ladies Phil. Society, Great Falls, Mont., $75.00; Greek Ladies Phil. Society, Los Angeles, Calif., $353.60; Greek Ladies Phil. Society of St. Basil's Church, Chicago, Ill., $80.80; Greek Ladies Phil. Society, Ely, Nevada, $30.30; St. Helen Women's Club of St. Constantine Church, Chicago, Ill., $200.00; Greek Ladies Phil. Society, Dover, N. H., $50.00; Greek Ladies Phil. Society "Holy Trinity" and St. Nicholas Church, Cincinnati, Ohio, $279.59; Greek Ladies Phil. Society, Fayetteville, N. C., $25.00; Greek Ladies Phil. Society, Raleigh, N. C., $25.00; Greek Ladies Phil. Society, Fairview, N. J., $25.00.

Total $1,594.29.

C. IN MEMORY

In memory of Bishop Gerasimos: Greek Orthodox Community, Savannah, Georgia, $25.00; Greek Orthodox Community, Waterloo, Iowa, $25.00; Hellenic Social Club, East St. Louis, Ill., $10.00; St. George Greek Orthodox Church, Sault Ste. Marie, Mich., $10.00; Mr. George Moskos, Saratoga Springs, N. Y., in memory of Peter P. Chafouleas, $5.00; Greek Ladies Phil. Society, Haverhill, Mass., in memory of George Niclas, $5.00; Dr. and Mrs. George D. Tsoulos, Chicago, Ill., in memory of George Dussias, $10.00; Mr. and Mrs. George Larios, Plattsburgh, N. Y., in memory of Peter P. Chafouleas, $5.00; Mrs. J. Kapadelas, c/o Mr. Gus Doskas, Watertown, N. Y., in memory of her beloved husband Demetrios, $10.00; Dr. and Mrs. Thomas P. Birris, Pittsburgh, Pa., in memory of aunt Kalliroie Logotheti, $10.00; Assumption G.O.Y.A., St. Louis, Missouri, $10.00.

Total $125.00.

D. SPECIAL

New York Telephone Co., New York, N. Y., (commission) $5.08; St. Basil's Chapel, Garrison, N. Y., $351.35; The Fred Faulkner Co., Beacon, N. Y., (donation toward electric coffee pot) $5.00; Mothers Club "Helikon," St. Louis, Mo., (toward furnishing the Main Hall) $25.00.

Total $386.43

FOR UNIFORMS

Mr. T. Dontas, Trenton, N. J., $50.00.

GRAND TOTAL $8,900.72

Η ΕΠΟΧΗ ΤΗΣ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

(Συνέχεια ἐκ τῆς 19ης Σελίδος)

λαύσουν τῶν ἀγαθῶν τῆς υἱοθεσίας. Ἡ υἱοθεσία ὅμως προϋποθέτει ἀγάπην, στοργὴν καὶ ἀφοσίωσιν, αἰσθήματα πηγαῖα καὶ αὐθόρμητα, τὰ ὁποῖα ἐξυπακούουν ἐλευθερίαν σκέψεως καὶ βουλήσεως. Τὸ νέον, συνεπῶς, στοιχεῖον τὸ ὁποῖον παρουσίασεν ἡ θρησκεία τοῦ ἐν Βηθλεὲμ γεννηθέντος Θεοῦ, εἶναι ἡ ἐλευθέρως ἐκδηλουμένη ἀγάπη καὶ αἱ ταύτῃ παρομαρτοῦσαι ἀρεταί: φιλευσπλαγχνία, μακροθυμία, ἀλτρουϊσμός.

Ἡ Ἑβραϊκὴ θρησκεία, ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἤθελε τὸν Θεὸν ἀποκλειστικῶς Θεὸν τοῦ Ἑβραϊκοῦ ἔθνους, δὲν ἠμποροῦσε νὰ φαντασθῇ τὸν Θεὸν ἄλλως εἰμὴ ὡς δίκαιον μὲν ἀλλὰ αὐστηρόν, ἄτεγκτον, ζηλότυπον καὶ ἀδυσώπητον δικαιοκρίτην Θεόν. Ἡ ἠθικὴ ρήτρα «ὀφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ καὶ ὀδόντα ἀντὶ ὀδόντος» ἦτο μὲν μία ἠθικὴ πρόοδος ἐν συγκρίσει πρὸς τὰς ἠθικὰς διδασκαλίας ἄλλων θρησκειῶν καὶ ἄλλας νομοθεσίας, αἱ ὁποῖαι καὶ τὸ παραμικρὸν πταῖσμα ἐτιμώρουν πολλάκις διὰ θανάτου, ἐστερεῖτο ὅμως τῆς μεγάλης πνοῆς τῆς ἀγάπης καὶ τῆς μακροθυμίας πρὸς τὸν πλησίον.

Ὁ Ἑλληνικὸς πολιτισμός, παρ' ὅλην τὴν ἐξέλιξιν καὶ ἀνωτερότητά του, ἐν συγκρίσει μὲ ἄλλους πολιτισμούς, δὲν εἶχε φθάσει τόσον ὑψηλὰ ὥστε νὰ θεωρῇ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους ἴσους. Ὅλους τοὺς μὴ Ἕλληνας τοὺς ἐθεώρουν κατωτέρους, τὴν ἀντίληψίν των δὲ ταύτην συνώψιζαν οἱ Ἕλληνες εἰς τὸ ρητόν, «Πᾶς μὴ Ἕλλην βάρβαρος». Περὶ ἠθικότητος τῆς θρησκείας των δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ σοβαρὸς λόγος, διότι οἱ θεοὶ τῶν Ἀρχαίων Ἑλλήνων παριστάνοντο ὡς ὑπάρξεις μὲ ὅλας τὰς ἠθικὰς ἀτελείας καὶ ὅλα τὰ ἐλαττώματα τῶν ἀνθρώπων, μὲ μόνην τὴν διαφορὰν ὅτι αἱ ἀτέλειαι ἐξεδηλοῦντο εἰς πολὺ μεγαλείτερον βαθμόν. Εἰς τοὺς Ἕλληνας ὡς ἄτομα δὲν ἐπετρέπετο νὰ συγχωροῦν τοὺς ἐχθρούς των. Τὸ δικαίωμα τοῦτο ἐπεφυλάσσετο μόνον εἰς τὸ κράτος, εἰς τὴν πολιτείαν.

Εἰς τοὺς Ρωμαίους τὸ αἴσθημα τῆς εὐσπλαγχνίας, συνεπῶς δὲ καὶ τῆς αὐθορμήτου καὶ ἀνιδιοτελοῦς ἀγάπης, ἦτο σχεδὸν ἄγνωστον.

Τὴν ἠθικὴν αὐτὴν κατάπτωσιν καὶ τὴν εἰς εὐγενῆ καὶ ἀνώτερα αἰσθήματα παντελῆ στείρωσιν τῆς ἀνθρωπότητος, ἦλθεν ὅπως ἀνατρέψῃ, ἀνορθώσῃ καὶ ἀνασκευάσῃ ἐπὶ τὰ βελτίω ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, διὰ τῆς ἐνσαρκώσεώς Του, τῆς διδασκαλίας Του καὶ τοῦ ἀπολυτρωτικοῦ Του θανάτου. Οὕτως ὥστε ὅλοι νὰ ἀπολαύσουν τῆς υἱοθεσίας τοῦ Θεοῦ καὶ μὴ ὦσι δοῦλοι τοῦ Νόμου ἢ τῶν προλήψεων καὶ δεισιδαιμονιῶν, ἀλλὰ υἱοὶ Θεοῦ, συνεπῶς δέ, συμφώνως τῇ ἐπαγγελίᾳ, «κληρονόμοι Θεοῦ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ».